

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 13. marca 1913.

Leto XXVI.

Svet se hitro vrti.

Včasih pravijo, da mora vsak, kdor želi politiko razumeti, rad zemljevide in zemljepisne karte študirati. Še bolj pa se nam zdi potrebno, da se študira, kako se te karte hitro spreminajo in kako se v kratkem času meje in oblike posameznih držav menjajo druga za drugo. Pred sto leti je en sam mož, Napoleon, evropsko karto popolnoma izpremenil. Države so izginile, ker je on tako hotel, nove so nastale, ker jih je on priklical v življenje. Priznati pa moramo, da nove izpremembe niso imele dolgotrajne veljave. Ko je padel on, je padlo povečini tudi njegovo delo. Toda kasneje so se pa iz narodov in držav samih razvile moči, ki so z veliko vztrajnejšim uspehom izpremenile zemljepisne karte na svetu. Ni treba človeku biti še starcu, da se spominja novejših izprememb v tem oziru. Ljudje, ki so se takrat rodili, ko je naš cesar začel vladati, so starejši, kakor je nemško cesarstvo, ki je nastalo leta 1870., starejši kakor naša Avstro-ogrska država v sedanji obliki, ki je nastala leta 1867., starejši kot francoska republika od leta 1870., kakor zedinjeno italjsko kraljestvo, kakor Rumunija, Srbija v sedanjem obsegu, Bulgarija in portugalska republika. Stari še zdaj živeči ljudje so se rodili, predno se je grško kraljestvo rodilo, preden se je rodila Belgija, preden se je holandska ločila od Belgije, švedsko od Norveškega, Portugalsko izpremenilo v republiko, preden so Burbone izgnali iz Neapelna, in našo državo iz Benetk. V času, ki ga doseže marsikateri človek v svojem življenju, se je Španska izpremenila iz monarhije v republiko in zopet iz republike v monarhijo, Rusija se je silno povečala, Danska se je okrepila, evropska Turčija je propadla. V Aziji, Afriki in Ameriki so se izvršile največje izpremembe. Rus ima danes v oblasti severno Perzijo, Mon-

golska je takorekoč že njegova, do Tibeta in Afganistana sega njegov vpliv in s tem se razdira nekdanj tako mogočno kitajsko cesarstvo, ki se je po štiritisoočetni dobi izpremenilo pred kratkim v republiko. Japonska se je med tem razvila v moderno državo. Premagala je Rusa. Postala je mogočna na svetu s svojo trgovino, pa tudi s svojo armado in s svojim brodomem. Brazilsko cesarstvo se je izpremenilo v republiko, Afriko so si evropejski narodi skoraj celo že razdelili. Vse to kar smo sedaj povedali, se je zgodilo v dobi enega življenja. Mnogo ljudi živi, ki so vse to doživeli. Včasih ni bilo tako. Tako naglih in velikih izprememb, kakor kaže zadnjih 60 do 70 let, prej svet ni poznal. Nobena reč ni, smemo reči skoraj, tako malo trdna, kakor so meje držav in dežel na zemljepisnih kartah. Če nam, ki se ne samo v svojo korist, marveč tudi v korist države in vladarske hiše potegujemo za to, da se zedinimo s Hrvati v eno samostojno avstrijsko pokrajino, modrijani kažejo na karto in pravijo, da so meje med Kranjsko, slovensko Koroško in Štajersko, da je Primorska in Dalmacija druga dežela, da spada Hrvaško s Slavonijo v drugo državo, potem mu pomolimo pod nos izkušnje, ki nam jih kažejo zadnja leta in ki smo jih ravno prej navedli. Živi, krepki, odločni narodi gredo preko vseh zemljepisnih mej dalje. Mi le želimo, naj bi se nujna potrebna sprememba mej naše države izvršila mirno in naj bi začasa zarisala, kakor je prav, trezna državniška pamet, ne pa krvavi meč, pravilne meje.

Evropski mir.

Zdaj je Evropa razdeljena v dva tabora. Na eni strani imamo trozvezo, ki se je letos zopet obnovila in ki obsega Av-

strijo, Italijo in Nemčijo, na drugi strani pa zvezo med Francijo in Rusijo, kateri se je pridružila tudi Angleška. Pravijo, da te zveze vzdržujejo v Evropi mir. Dogodki zadnjega časa so pa pokazali, da je najmanjša stvarca v stanu ta mir spraviti v največjo nevarnost in zanetiti veliko evropsko vojsko z vso njeno strašno grozo. Zavoljo Maroka, ki ga je hotel Nemeč braniti Francozu, je čisto malo manjkalo, da se ni vnela vojska med Nemčijo in Francozi, katerim bi bili tudi pomagali Angleži in gotovo tudi Rusi. Zdaj ob vojski na Balkanu se je prav velikokrat sodilo in trdilo, da se svetovna vojska ne da preprečiti. Če bi bila nastala vojska med Avstrijo in Rusijo, bi bili Nemci prišli nam pomagat, Angleži in Francozi bi pa podpirali Rusa. Tudi prihodnost ne kaže posebno veselega lica. V Nemčiji vidimo, da se vedno bolj odkikajo od nas in da iščejo prijateljstva z Rusijo in Angleži. Kdor bere nemške liste pazljivo, pride na to, da jih je na Nemškem že prav mnogo resnih ljudi, ki ne zaupajo več na obstoj naše države in ki vsled tega tudi nič ne cenijo naše zveze z Nemčijo. Lahji so pač sedaj na videz nam prijazni in laški zunanji minister je nedavno celo proslavljal avstrijsko in laško zvezo. Toda ta reč je samo prehodna. Lahom je na tem, da na vzhodni strani Jadranskega morja dobe v samostojni Albaniji svojo podpornico in zaveznico. Za to Albanijo se je pa vsled strahu pred slovanskimi narodi tako strašno vlekla avstrijska politika v svojo gotovo ogromno škodo. Dokler torej ta reč ni rešena, je umljivo, da se Lah veseli našega truda, s katerim v njegovo korist zidamo veliko Albanijo. Ko bodo pa razmere na Balkanu urejene, bo Lah kmalu proti nam delal politiko v Albaniji in, če bo protislovanska misel v Avstriji še vedno tako na vrhu, kakor je zdaj, tudi med slovanskimi državami na Balkanu. Lah ima zdaj Tripolis, zato mora tudi skrbeti, da si

ohrani svojo prosto pot po Sredozemskem morju. V ta namen mu pa kaže iskati prijateljstva ne z nami, ampak s Francozi in Angleži. Pozabiti tudi ne smemo, da laški apetit po Južnih Tirolah in po našem Primorju s Trstom in Reko vred ni nič manjši nego je bil. Par mesecev predno je Lah napadel Turka v Tripolisu je tudi zagotavljal, da je s Turki prijatelj.

Mir, pravijo, da delajo imenovane zveze med državami. Ta mir je drag in strašen. Nemci hočejo v enem letu izdati 1000 milijonov mark za vojaške namene; Francozi se z vso silo pripravljajo na to, da bi povečali število vojaštva in se pripravili z več stotinami milijonov frankov, seveda za mir. Na Angleškem se je začelo novo gibanje za zračno brodogojstvo, ki bo tudi požrlo veliko milijonov. Rus ustanavlja dva nova kora v svoji armadi; naša država tudi krvavi na vseh koncih za vojaške namene. Politika zadnjih časov nas je stala gotovo do 500 milijonov kron; pri tem neštevilnih kantov in gospodarskih propadov niti ne računamo. Pravijo, da dobro oborožena država vzdržuje mir. To pa večja samo do neke gotove meje. Država, ki se opira samo na vojaštvo, je slaba, ker večja sila jo preмага. Vsled tega mora priti Evropa, in sicer kmalu, do meje, preko katere se oboroževanje več ne sme nadaljevati. Samo ena misel more rešiti Evropo velikih vojsk, katerih prav za prav nikdar konec ne bo, če pojde tako dalje, in ta misel je, vse evropske države in poleg njih še velike omikane države po drugih delih sveta naj se združijo med seboj zato, da si zagotove skupni mir, da se s tem osvobode ogromnih neznosnih vojaških bremen in da pripravijo ljudstvu potrebno svobodo, v kateri bo mirno in uspešno lahko opravljalo svoje delo. Avstrija je bolj kot vsaka država poklicana, da zastopa to misel. Med svojimi narodi naj uvede pravičnost in enakopravnost, potem bo lahko v Evropi nastopila in rekla: Jaz vam dajem zgled, kako je mogoče, da se najrazličnejši narodi med seboj prijateljsko razumejo. Kakor je mir med narodi v eni državi mogoč, seveda samo na podlagi popolne pravičnosti, tako je tudi mogoč mir med različnimi državami. Naj bo že enkrat konec strašnih, mučnih skrbi, katere tarejo evropske narode, ko gledajo, kako se iz njihovih žul'ev vlivajo vedno novi, vedno večji topovi in kako vsakega človeka pri njegovem mirnem delu strahita bajonet in puška.

VOJNI DOGODKI NA BALKANU.

Janina padla. — Tudi Grki enkrat nekaj dosegli.

Nekako nenadoma je prišla vest, da so Grki dne 6. t. m. osvojili Janino. Grki se namreč doslej na suhem še nobenkrat niso izkazali. Pred Turkom so le preradi bežali in tudi pri Janini sami so doživeli par sramotnih porazov. Temboli čudno je torej, da so jo osvojili.

Janina leži čisto blizu grške meje in Grki so poslali proti nji brž v začetku vojne svoje čete, a ji doslej niso mogli do živoga. Pravo obleganje se je začelo, ko je prišel prestolonaslednik Konstantin iz Soluna s svojo vojsko. Zbranih je bilo sedaj pred Janino do 70.000 Grkov.

Pomen padca Janine.

Veseli pa so zavzetja Janine tudi drugi zavezniki, ker bodo imeli lažje stališče pri sklepanju miru. — Posebno veseli so Srbi. Prvič, ker je s tem zadobila samostojna velika Albanija, kakor jo hoče Avstrija, hud udarec in je postala skoro nemogoča. Drugič pa, ker bodo Grki sedaj najbrž ob sklepu miru dobili toliko sveta, da bosta Srbija in Grčija mejili na škodo Bulgariji, ki se je obe boji. — Ugled Grkov, ki so si ga z zavzetjem Janine pridobili, bo nekoliko škodoval Bulgariji, ker bodo Grki bolj oblastno zahtevali širše meje ob sklepu miru. Na drugi strani pa koristi to tudi Bulgarom, ker bodo imeli lažje stališče proti Turkom.

Mirovanje na drugih bojiščih.

Z drugih bojišč ni nikakih poročil in še tista, katera so, poročajo le o mirovanju. Baje ovira mrz in sneg, ki je letos tam doli nenavadno debelo zapadel. Videti pa je tudi, da so zavezniki bojev naveličani in da vse pričakuje skorajšnjega miru.

DRUGE NOVICE Z BALKANA. — GLASOVI O MIRU.

Posredovanje velesil za mir. — Zahtevo zaveznikov.

Za mir so se sedaj zavzele tudi evropske velesile. Turki so jih naprosili, naj posredujejo v glavnih mestih balkanskih držav, da se začno spet mirovna pogajanja. In res so se pretekli teden poslanički velesil obenem v Sofiji, v Atenah in Belgradu ponudili, da hočejo posredovati, če so balkanske države voljne.

Brž so se začeli dogovori med zavezniki, ker hočejo čisto skupno postopati. Pravijo, da podrobnih pogajanj s Turki ne začno prej, dokler Turki Skadra in Odrina ne izročijo in ne podpišejo glavnih določil miru. Zahtevali bodo pa gotovo tudi vojno odškodnino.

Junak Kastrandžiev. — Turški vlak. — Plačilo.

Za svoja junaška dela pa Bulgari tudi zaslužijo odškodnino. Kaki junaki so, je pokazal vojak Kastrandžiev. Takrat, ko so Bulgari po zavzetju Lozengrada podili Turke, so se ti bali, da Bulgari brž obkolijo Odrin. Zato so hiteli pošiljati živila in streljivo v mesto. En tak vlak ni mogel več v mesto; prišel je prepozno. Bežal je torej nazaj v Carigrad. Toda zvedela je zanj bulgarska predstraža. Brž so štirje prostovoljci na tiru in odvijajo tračnice, da mora vlak s tira. Res, vlak pride, pade s tira, a oni štirje junaki so izgubljeni. Turki planejo po njih; trije so

brž mrtvi, četrti Kastrandžiev ranjen ubeži. Junaštvo teh štirih Bulgarov je odvezlo Turkom 84 topov, ki so se peljali z vlakom in drugih stvari, tako da je bila vrednost do enega milijona.

A Kastrandžiev, četudi ranjen, se spet izkaže. V boju, nastalem sedaj s Turki, je težko ranjen stotnik in bežeč Turk ga hoče na konju odpeljati. Tu skoči Kastrandžiev, ki je ležal ranjen na tleh, pokonci, zabode Turka in nese stotnika iz boja. — Dobil je sedem smrtonovarnih ran. A ker je bil tako junaški, so tudi zdravniki nanj posebno pazili in je ozdravel, le eno rebro je izgubil. — Za plačilo, da je vlak ustavil, je dobil del plena, namreč 27 tisoč kron.

POLITIČNE VESTI IZ TUJINE.

Slavnosti v Rusiji. — Manifest. — Pomiloščinja. — Značilno dejstvo.

V Rusiji praznujejo tristoletnico ruske vladarske hiše Romanovih. — Vladarji iz te rodbine so napravili Rusijo tako mogočno kot je dandanes, zato se Rusi po pravici vesele. — Da je Rusija res mogočna in vplivna, kažejo posebno politični dogodki zadnjih časov.

Kako je Rusija rasla in napredovala, to opisuje tudi cesarjev oklic, manifest na ljudstvo. Ta manifest so prebrali po vseh cerkvah ljudstvu.

Ob priliki tega jubileja je ruski car iz svojega velikanskega premoženja daroval okrog 50 milijonov tudi za potrebe kmečkega ljudstva. Važno je dalje to, da se je izvršilo veliko pomiloščenj zločincev, ki so jim kazni ali čisto odpustili ali vsaj zmanjšali.

V manifestu je vse iznenadilo dejstvo, da car nič ne omenja, da hočejo odpustiti z meje vojaštvo domov. Mnogi se boje, da je to slabo znamenje in da je upanje na mir prezgodnje.

Kdaj se izvrši razoroženje?

Sedaj je preteklo že več tednov, odkar se govori, da odpošljejo vojaštvo domov. Izdali so že razne ukaze v tem oziru, a le se nič ni. V Galiciji je bilo pripravljenih že mnogo vlakov, da odpeljejo tisoče in tisoče rezervistov domov, a zadnji čas je vse zastalo. — Nihče ne ve sedaj natanko, kdaj se izvrši demobilizacija.

OGRSKE HOMATIJE.

Volilna reforma.

Proti volilni reformi so socialni demokratje v Budimpešti pripravljali velikanske demonstracije. Toda vlada je bila na to pripravljena in je napovedani dan stalo po budimpeštanskih ulicah toliko vojaštva, da je socialnim demokratom upadel pogum. Samo na trgu pred parlamentom je stalo osem stotnih vojaštva. Socialni demokratje, ki so prej rekli, da gredo demonstrirati, naj se zgodi, kar hoče, so izdali samo pohleven oklic na svoje pristaše. — Splošno se smatra to za velik poraz socijev. — Druga stranka, ki je proti novi volilni reformi, je opozicija. Tudi od te so pričakovali kravalov — v zbor-

nici. A opozicijski poslanci so vedeli, da je vse zastoj in so dostojno protestirali proti volilni reformi, ki je le slepilo, in potem se niso udeleževali razprave.

Volilna reforma bo kmalu sprejeta, ker ji ne sme nihče nasprotovati, če hoče biti varen življenja. Je pa v resnici taka, da je zasmeh vse človeške pameti in so upravičeno vsi proti nji. Ne gre se namreč za nič drugega, kakor da sedanja večina obdrži večino. Posebnost prve vrste je, da sme vsak voliti šele s 30. letom.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

Socialni demokratje in rezervisti.

V seji državnega zbora dne 6. t. m. so socialni demokratje vložili predlog, naj vlada brž stori potrebne korake, da bo vojna uprava odpuščala rezerviste domov. Soc. demokratje pa tega predloga niso stavili iz ljubeznivo rezervistov, ampak, ker so se hoteli v razpravi norčevati nemoteno iz Avstrije. Ker so druge stranke uvidele nakano socialnih demokratov in se vsi zavedajo, koliko lahko socialisti škodujejo ugledu države, so bili vsi proti predlogu. Proti so tem lažje glasovali, ker taki predlogi tako alitako nikdar nimajo uspeha.

Finančni odsek.

Finančni odsek se bavi še vedno s finančno reformo, z vprašanjem, kako napraviti red v državnem gospodarstvu. Sedaj razpravljajo o podrobnih razdelitvi državnih prispevkov leželanom. To je važno za vse dežele, tudi za Kranjsko, ker bo potem liberalno kričanje o slabem gospodarstvu na Kranjskem vsak še lažje pregledal.

Tudi tej prekoristni stvari mečejo socialni demokratje polena pod nogo in ovirajo posvetovanja, kakor morejo.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

(Dalje.)

Najznamenitejše pa, kar je imel na sebi, je bil oglavni okras iz nojevih peres, ki je bil pritrjen na bradi, držal pred ušesi do čela in mu tako popolnoma obdajal obraz. Okoli členkov je nosil črne rese iz las, iznad gornjega dela meč so mu pa štrlele dolge ostroge.

Taka je bila oprema masajskega elmorana, ki je stal tamkaj in opazoval naše približevanje. Te opravne ni mogoče primerno opisati, treba jo je videti.

Medtem ko smo se mi obotavljali, kaj bi storili, se je masajski bojevnik vzravnal visoko pokonci, stresel s sulico proti nam in izginil.

»Halo!« je vpil Vojnovič iz drugega čolna. »Naš prijatelj vodja karavane je dobro držal svojo besedo in naščuval

Masajce proti nam. Ali mislite, da bi bilo varno iti k bregu?«

Po mojih mislih bi ne bilo kar nič varno; ali na drugi strani pa zopet nismo imeli priprave, da bi kuhali v čolnih, ter tudi nobenega takega živčeva. Bilo je tedaj težavno se odločiti, kaj bi bilo najbolj pametno. Naposled nam je Umslopogas pomagal iz zadrege s tem, da se je ponudil, da gre rekognoscirat (poizvedovat po sovražniku). Kakor kača se je splazil v grmovje in izginil, mi pa smo z napeto pozornostjo čakali njegove vrnitve. Čez pol ure se je povrnil in sporočil, da ni nikjer videti takega masajskega vojnika, pač pa je našel prostor, kjer so pred kratkim taborili. Po raznih znamenjih je sklepal, da so morali nekako pred eno uro oditi, tisti bojevnik pa, ki smo ga mi videli, je bržkone ostal zadaj, da opazuje naša gibanja.

Z ozirom na to smo se podali na suho. Postavili smo stražo, skuhalih večerjo in povečerjali. Po večerji smo natančno razmislili naš položaj. Samoposebi bi bilo mogoče, da bi prihod tega Masajca ne bil z nami prav nič v zvezi, ampak da je bil samo eden od tolpe, ki se je podala plenit in morit. Naš prijatelj konzul nam je pravil, da se nekaj takega namerava. Toda ko smo se spomnili grožnje karavanskega vodnika ter razmišljali o načinu, kako nam je ta bojevnik žugal s sulico, se nam je zdelo prav verjetno, da ta tolpa lazi za nami in čaka samo prilike, da pade po nas.

Dvoje nam je bilo mogoče storiti: iti naprej ali iti nazaj. Poslednje smo kratkomalo zavrgli, saj je bilo docela jasno, da nas na povratku čakajo enake nevarnosti, kakor če gremo naprej. V takih okoliščinah se nam seveda ni zdelo varno prenočevati na bregu, zato smo se vrnili v čolne, odveslali na sredo reke, ki ni bila posebno široka, ter se s pomočjo velikih kamnov na vrveh usilili.

Tukaj so nas hoteli komarji kar žive požreti; ti komarji in skrb za naš položaj mi niso dali spati, dočim so vsi ostali smrčali kljub vsem napadom krvoločnih živali. Ležal sem zbujen, kadil svojo pipo ter razmišljal to in ono, večinoma seveda, kako bi mogli prekaniti te masajske lupežnike in jim uteči. Bila je krasna noč in mesec je svetil, in kljub komarjem in veliki nevarnosti, da dobimo mrzlico, ker smo spali na takem kraju, sem docela pozabil, da sem dobil krč v desno nogo vsled skrčenega ležanja v čolnu. Mesečni žarki so se igrali po gladini tekoče reke, ki je neprestano hitela mimo nas proti morju in se svetlikala kot široka, dolga srebrna proga.

Na naši levici, na drugi strani reke, se je nahajal majhen peščen zaliv; tukaj sem uzrl postave neštivilnih antilop, ki so prišle pit. Naenkrat se začuje silno rjovenje in živali se spuste v divji beg. Čez nekoliko časa že zagledam orjaškega leva, ki je tudi po svoji večerji prišel tolažit žejo. Kmalu je odšel. Nekaj časa je bilo zopet mirno;

a kmalu zopet začujem malo višje nad nami pokanje dračja in čez nekoliko minut se komaj dvajset korakov od mene dvigne iz vode ogromna črna stvar in glasno zasope. Bila je glava povodnega konja. Zdajci se zopet skrije pod vodo in se zopet prikaže komaj pet korakov od mene na površje. To je bilo vsekakor preblizu, da bi mi ne bilo vsaj nekoliko zatrepetalo srce, in to tembolj, ker se je gorostasni mrcini jasno bralo z obraza, da bi bila rada izvedela, kaj neki so naši čolni in kaj se nahaja v njih. Zverina je odprla svoja orjaška usta, mislim, da radi tega, da bi mi razkazala svoje krasne, ostre zobe. Nisem si seveda mogel kaj, da bi me ne zabeležilo po kosteh, ko sem pomislil, kako lahko bi nas zdrobil s čolnom vred, če bi le enkrat pošteno ugriznil. Že se me je lotila želja, da bi mu poslal za spomin eno kroglo iz svoje mogočne puške; ko sem si pa stvar nekoliko bolj premislil, sem ga sklenil pustiti na miru in streljati le v slučaju, če bi nas napadel. Naredil sem pametno. Nenadoma se je zopet potopil tiho kakor prej in se ni več pokazal.

Ko sem se prav v tem trenutku ozrl proti bregu na desno, se mi je zdelo, da sem videl med drevjem premikati se neko temno postavo. Zelo dobre oči imam, bil sem prepričan, da je moralo nekaj biti; ali pa je bil to ptič, ali zver, ali človek, tega nisem mogel reči. Tisti trenutek pa je temen oblak zakril mesec in postava je izginila, a istodobno se je v isti smeri začela oglašati sova, dasi so bili vsi drugi gozdni glasovi že davno utihnili. Kmalu je potihnil tudi ta glas, in potem ni bilo čuti drugega nego šumenje drevja in dračja, kadar je potegnil veter.

Vse je bilo mirno, a kljub temu sem postal silno nervozen, česar si nikakor nisem mogel razlagati. Postajal sem vedno bolj nemiren, dasi nisem imel za to prav nobenega vzroka, če izvzamem tiste, ki obdajajo vsakega potnika po osrednji Afriki. In vendar ni bilo niti najmanjšega dvoma, da sem bil prestrašen. Ne vem, da bi bila na svetu kaka stvar, ki bi mi bila bolj zoprna, kot so slutnje; in vendar me je v tem trenutku nenadoma obšla temna slutnja preteče nevarnosti. Vendar se ji nisem udal, dasi mi je mrzel pot stal na čelu. Druge zbuditi me ni bila volja. A postajalo je vedno hujše in hujše, žila mi je utripala kakor umirajočemu, moji živci so kar trepetali pod občutkom, a še vedno mi je volja premagovala strah. Napol sedeč sem mirno ležal spredaj v čolnu in se le toliko premaknil, da sem mogel videti Umslopogosa in oba Vakvačija, ki sta ležala vsak na eni moji strani.

V daljavi se je čulo rahlo pljuskanje povodnega konja, nato pa je začela zopet skvikati sova, in sicer na način, ki se mi ni zdel čisto naraven; poleg tega je med drevjem tožeče ječal veter, tako da je bila cela godba res nekako grozna. Nad mnenj je plaval črn

oblak, pod menoj je šumela temna reka, mene samega pa so navdajala čustva, kakor bi bila smrt in jaz sama med njimi. Bilo je strašno pusto.

Naenkrat mi je bilo, kakor da bi mi hotela v žilah zmrzniti kri in mi v prsih hotelo zastati srce. Ali so bile sanje ali smo se v resnici premikali dalje? Ozrl sem se, da bi videl drugi čoln, ki je moral biti poleg nas. Nisem ga mogel uzreti, mesto njega pa sem videl neko suho — grabečo črno roko, ki ki se je dvignila preko strani. Gotovo je bila to mōra! V istem trenutku pa zagledam, kakor da bi se iznad vode dvigal nek nejasen, pa peklenski obraz. Čoln se je stresel, v temi se je zabliskal nož, eden Vakvafov je grozovito zakričal in nekaj toplega mi je brizgnilo v obraz.

Kakor bi trenil, mi je bil jasen ves položaj. Zdaj sem vedel, da ni bila mōra, ki me je strašila, ampak da so nas napadli Masajci. Pograbil sem prvo orožje, ki mi je prišlo pod roke — bila je Umslopogasova bojna sekira — in sem z vso silo zamahnil proti smeri, kjer se je bil zabliskal nož. Udarca je zadela roko nekega človeka in jo ravno nad zapestjem popolnoma odsekal od telesa. Njen lastnik ni dal od sebe niti najmanjšega glasu. Kakor duh je prišel, kakor duh je odšel zapustivši krvavo roko, ki je še vedno držala velik nož ali pravzaprav kratek meč, ki ga

je bila zasadila našemu ubogemu služabniku v srce.

Nastal je grozen hrušč in vrišč in zdelo se mi je, bodisi v resnici ali v domišljiji, da sem razločil več temnih glav, ki so se pomikale proti sipini na desnem bregu, kamor nas je gnal tok vode; vrv, s katero smo bili zasidrani, je bila namreč prerezana. Sovražnik je imel načrt — to mi je bilo sedaj jasno — prerezati vrv, tako da bi tok reke nesel čoln k desnemu bregu, kjer brez dvoma čakal oddetek Masajcev, da nas sprejme s svojimi sulicami. Sam sem zgrabil eno vesto, velel Umslopogasu, naj vzame drugo — drugi askari je bil preveč prestrašen, da bi bil za rabo — in skupaj sva krepko veslala proti sredi reke.

Za slovensko romanje v Rim

se kaže v zadnjih dneh prav lepo zanimanje in upati je, da to romanje ne bo ostalo v primeri z dosedanjimi našimi romanji. Pač pa pogrešamo med dosedanjimi priglasenci še moških udeležencev, posebno še iz krogov naše inteligence. Na nože torej, naši možje in mladeniči, predvsem naši župani in svetovalci ter voditelji naših moških in mladeniških organizacij, zglasite se takoj, da ne bo pre-

pozno in da rešite s tem čast naše katoliške Slovenije. Ženske se pa seveda tudi še vedno sprejemajo. Zadnji rok za prijave je dne 23. marca, velikonočna nedelja. Vsak priglasenec bo dobil romarsko knjižico, ki se mu dopošlje vsaj en teden pred odhodom. V nji bo vse potrebno povedano. Za takozvane »duhovne darove« za sv. očeta je treba samo število raznih opravljenih pobožnih vaj naznaniti, drugega nič. Ponekod so jih že ogromno nabrali. — Če Bog da, bo romanje lepo uspelo. Kdor misli, naj se priglasí kmalu!

Postna premišljevanja.

(Fr. Pavšič.)

III.

Za goro svetlo solnce se je skrilo, na Golgati že gosti mrak leži, učenca Njej zdaj truplo izročita, da zadnja, Njena volja se zgodi.

Vseh mučnikov Mati in Kraljica, privije Ga na prsi z vso močjo in poljubuje dragocene rane in poljubuje mrtvo to telo.

In kaj je v srcu svojem občutila, ko ležal je v naročju mrtvi Sin, o tem molčijo naše stare knjige, o tem molči Kraljica bolečin.

Listek: Leto 1812 je na strani 173 do 174.

Razgled po domovini

Po zmagi v gorenjskih mestih. Vsa velika armada »Domoljubovih« bralcev je z iskrenim veseljem pozdravila izvolitev dr. Gregoriča v Radovljici, Trziču in Kamniku za deželnega poslanca. Zmagala je naša stranka z domala dvetretjinsko večino. Zmagalo je pri tem tudi načelo naše stranke, da mora mesto držati s kmetom in narobe. To je bilo hujškanja liberalnih zmag, da bi napravili sovražstvo med obema. Zdaj imajo odgovor. Mesta merejo napredovati samo kot središča premožne kmečke okolice. Skrb za povzdigo kmečkega gospodarstva je tudi skrb za gospodarski napredek v mestih. To spoznanje bo vrglo liberalne škodljivce v kot po sijajnem zgledu naših lepih gorenjskih mest.

Imenovan je za župnijo Brezovica 5. gospod Francišek Češarek, župnik v Šempetru pri Novem mestu.

Novo cestno zgradbo. Deželni odmor kranjski je v zadnji seji oddal dela za napravo oziroma preložitve cest Suhidol — Trata pri Škofji Loki, Trojanja — Zagorje ob Savi in Črnomelj — Vinica. Prvo delo je dobil Rud. Fišer v Ljubljani, drugo Vinko Jeličič in tretje podjetnik Jos. Lončarič.

Novoga župana so dobili na Ježici pri Ljubljani. Mesto odstopivšega go-

spoda Vilfana je bil izvoljen zaupnik S. L. S. gospod Vinko Ahlin. Na mnogata leta! Božji blagoslov spremljaj Vaše delo za pravi napredek in korist lepe občine ježiške!

Novcizvoljeni deželni poslanec dr. V. Gregorič.

Umril je mož-poštenjak gospod Fr. Mejač, gostilničar in posestnik v Kamniku; bil je večletni cerkveni ključar žalske cerkve in kremenit somišljenik S. L. S. — Dne 5. marca je

umrla v Studenem pri Postojni Jedert Janež, mati župnikova, v 87. letu svoje starosti. Svetila obema nebeška luč!

Vodovod za Kranj in okolico se bo podaljšal še letos do Čirčič in od tam skozi Hrastje do Prebačvega. Potom javne ponudbene obravnave se bo v kratkem oddalo izkopavanje jarkov za polaganje cevi, druga dela bo pa dežela skoro gotovo prevzela v lastni upravi.

V Radovljici se je naselil v hiši »Posojilnice« odvetnik dr. Igo Janč, ki je bil doslej v Postojni in je prevzel pisarno pok. dr. Vilfana.

Na Rovih se je pričel dne 5. marca v društveni dvorani »Gospodinjski čaj«. Vodi ga vrha gospodična učiteljica Minka Odlasek.

Zanimiv mož umrl. Umril je dne 7. marca v bolnišnici v Ljubljani Radec-kijev veteran Valentin Bokalič, bivši posestnik iz Pristave pri Mengšu. Dne 10. februarja se je nevarno opeknel po desni nogi, ko je gasil gorečo travo ob gozdu in te opekline so spravile 87 let starega fanta v grob. V mladih letih je mnogo skusil in trpel v vojski na Laškem, kjer je bil vjet v Mantovi. Rad je pripovedoval zanimive dogodke iz svojega življenja. Bil je do zad-

njega trden ter vedno zvest Bogu. N. v n. p.!

Kranjska deželna gasilska zveza. Deželni odbor kranjski je odobril pravila nove zveze gasilskih društev pod gorenjim naslovom in jih predložil v končno odobrenje deželni vladi. Ta zveza bo odslej strokovni organ gasilstva na Kranjskem in gasilna društva se bodo morala obračati samo na to zvezo. Deželni odbor je obenem sklenil, da se na kmetijski šoli na Grmu uvede pouk v gasilstvu.

Nov zvonik dobi župna cerkev v Cerkljah pri Kranju. Od sedanjega, bode šest metrov višji. Les se že teše. Delo je prevzel znani mojster 76letna korenina Janez Vrhovnik iz Tunjic, ki bo postavil tako že 88. zvonik Bogu v čast.

»Bogoljubovo« številko za mesec april in naprej prejmo samo oni naročniki, ki bodo poslali naročnino za leto 1913.

Ponesrečil se je dne 24. februarja Aleš Krumpeštar, posestnik v Zalogu, ko je peljal opeko iz Radomelj. Padel je pod voz, na katerem je bilo naložene petsto opeke. Poškodoval se je znatno na nogi.

V ogenj je padla 42 let stara božjastna Apolonija Kržišnik iz Zgor. Dobrave, občina Trata pri Kranju, ko je delala v »gmajni« ter si je ondi zakurila za kosilo. Nakrat jo pa prehiti napad, ki je ubogo ženo vrgel v ogenj. Ženska se je nevarno opekla po obrazu in vratu. Po velikih mukah je umrla 8. marca v deželni bolnišnici.

Za pokončavanje kač je sklenil deželni odbor nagrado, in sicer za leto 1913 50 vinarjev za vsako pokončano strupeno kačo.

Vlak je povozil na Jesenicah dne 7. marca zjutraj železniškega čuvaja Janeza Bizjaka, starega 56 let. Duhovnik mu je mogel še podeliti sveto poslednje olje, potem pa je izdihnil. Svetila mu večna luč!

Lovišča v zakup. Lovi občin Kranj, Naklo, Predoslje se bodo oddali v zakup potom javne dražbe dne 3. aprila t. l. dopoldne v uradu c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju.

Na kmetijski šoli na Grmu je izpraznjeno s 1. aprilom mesto šolske kuharice. Prosilke, ki so vajene kuhi in gospodinjstvu, naj se zglasijo do 25. marca pri ravnateljstvu šole in naj v prošnji na kratko opišejo svojo službeno sposobnost. Šolska kuharica dobi 40 K mesečne plače in prosto oskrbo. Službo je nastopiti 1. aprila.

Volitve v okrajni šolski svet kočevski so se vršile pretekli teden. Dne 4. t. m. so volile občine ribniškega sodnega okraja. Izvoljen je Grebenc Franc iz Dolenjih Lazov pri Ribnici, namestnikom Iv. Knavs s Hriba (Loški potok). Oba sta bila izvoljena enoglasno. Dne 5. marca so pa volile občine velikolaškega okraja. Z dvetretjinsko večino je bil izvoljen Anton Škulj, posestnik na Griču pri Velikih Laščah, namestnikom Anton Strnad. Cesta. Resnega protikandidata ni bilo. Nekaj glasov je dobil neki Mustar iz Kompolj, zastopnik

»Vzajemne zavarovalnice«, ki se je sam posadil na kandidatski stol, na katerem pa še danes sedi v beli obleki neomadeževanega čistega strankarskega značaja. — Z volitvami vred se je obenem v Ribnici kot v Vel. Laščah vršil županski tečaj. Vodil ga je deželni odbornik g. dr. Pegan. Predavala sta še gg. dr. Tomažič in dr. Logar. Udeležba je bila zlasti v Ribnici najboljša. Tečaj je udeležencem nad vse ugaljal, izbrani so bili kaj zanimivi predmeti. Organiziran nastop pri volitvah je oskrbela Kmečka Zveza, ki je s svojimi kandidati častno prodrila, zlasti v ribniškem okraju. Čast gospodom županom in svetovalcem obeh okrajev. Županski tečaji so se priredili na prošnjo Kmečke Zveze. Volitve v okrajni šolski svet so za naš okraj še posebno izredne važnosti, ker v njem sedi veliko narodnih zastopnikov, ki v narodnem oziru glede šolstva lahko slovenski stvari — ob slabem zastopstvu Slovencev — veliko škodijo, zlasti na Kočevskem.

Ogenj. V nedeljo, dne 2. marca popoldne, ko se je začela pomikati misijska procesija v Trziču, so zapazili požar v gozdu nad Trzičem. Požarna brambà, ki je bila zbrana za procesijo, je morala hiteti na lice mesta, da pogasi požar. To se ji je kmalu posrečilo, na večer pa se je zonet prikazal plamen. Še enkrat so šli gasilci gasiti in preprečili nadaljni požar.

Iz blaznice na Studencu je v noči od 4. na 5. t. m. pobegnil 26letni Leon Jelovšek. Pobegli ima črne brke, rjavo obleko, svetlorjav klobuk, črn površnik, čevlje na zadrgo ter belo srajco z belim ovratnikom. Kjer bi se pojavil, naj takoj naznanijo mestni policiji ljubljanski.

V škocjanu pri Turjaku je v soboto dne 8. marca žrebec udaril v trebuh vojaka - korporala. Fant, doma iz Ljutomerja, je bil drugi dan že mrtev. Umrl je v silnih bolečinah.

Umrl je pri Sv. Lovrencu v Slovenskih Goricah dne 3. marca ob 9. uri zjutraj po kratki bolezni v Gradišaku na svojem rojstnem domu vlč. g. zlatomašnik Fran Repič, umirovjeni župnik tržaško-koperske škofije, star 83 let. Pokoj njegovi duši!

Velika nesreča se je dogodila zopet na železniški postaji na Pragarskem. V četrtek dne 6. marca ob 6. uri zvečer so železniški vozovi priklepaču Janezu Drev, ki je bil zelo priden mož, zmečkali prsi. Bil je takoj mrtev. Oženjen je bil šele pet tednov. Bog nas varuj takih nesreč!

Otrok umri vsled opeklin. Posestnica Elizabeta Koranja v rogaški okoliici je pustila svoje otroke v starosti od treh do devetih let same doma. Triletna hčerka Antonija je prevrnila iz štedilnika po sebi lonec vrele vode. Dobila je tako hude opekline, da je kmalu nato umrla.

Ogenj v Žihpolju. V ponedeljek dne 3. t. m. je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju deželnega poslanca Franca Kiršnerja p. d. Rezaja v Žihpolju na Koroškem. Ogenj se je čudovito naglo širil in vžgal tudi staro Rezajevo hišo. Rešili so živino, poslopja, krma, poljedelski stroji, orodja in drugo je pa zgorelo. Hišo so re-

šili. Kako je nastal ogenj, se ne ve. Na pogorišče se je z avtomobilom pripeljal deže ni predsednik baron Frieß-Skene. Škoda cenijo na 30.000 kron na poslopjih in 8000 kron na krmi.

Požar. V Stolovniku pri Rajhenburgu so zgorela gospodarska poslopja posestnika Martina Zemljaka. Škoda znaša okrog 15.000 K, zavarovalnina pa samo 700 kron. Ogenj je zanetil štiriletni otrok, ki je v listnici zažgal kup slame. Pri gašenju se je udrlo tramovje na 14letnega domačega sina Martina. Dobil je nevarne opekline in so ga morali takoj spraviti v bolnišnico v Krško.

Kuharski in gospodinjski pouk je krajni šolski svet v Borovljah na Koroškem sklenil vpeljati v III. razredu dekliške meščanske šole. — Pouk se bo vršil v poslopiju nove meščanske šole.

Goriški in koroški romarji na Sveti Gori. Kakor lansko leto, tako se bo vršilo tudi letos tretjo nedeljo po Veliki noči romanje na Sveto Goro. Priprave za to romanje se že delajo.

Samostan za oo. lazariste na Gradu pri Mirnu se bo začel kmalu graditi. Zgradba bo stala okoli 160.000 kron. Poslopje se bo nahajalo za cerkvijo. Lice bo obrnjeno proti Renčam.

Vsajeni krompir zmrznil. Iz Št. Andreža, Vrtojbe in Sovodenj na Goriškem poročajo, da je mnogo nasajenega krompirja zmrznilo v zemlji vsled hudega mraza minuli teden. Nekateri posestniki so vs'ed tega znatno prizadeti.

Vladno podporo za nove orglje v znesku 2000 kron je dobila cerkev v Biljani. Stare, dosedanje orglje pa je treba nekoliko popraviti in jih dati kaki drugi cerkvi, ki je orgelj potrebna.

Vlom v cerkev. V Plavah na Goriškem so neznani tatovi vlomili v cerkev, razbili nabiralnik in nekaj drobiža odnesli. Tabernaklja se niso dotaknili in drugih cerkvenih priprav tudi niso odnesli.

Gozd zgorel. Dne 25. februarja je zgorelo kakih 30 oralov mladega gozda blizu Kožbane. Pri gašenju se je zlasti odlikovala orožniška patrolja iz Dolenj. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Igranje v ogrski loteriji je prepovedano. S 1. majnikom leta 1907. se je uvedla na Ogrskem takozvana »ogrski razredna loterija«. Igranje v tej razredni loteriji je v Avstriji prepovedano, kakor sploh igranje v inozemskih kakorkoli prirejenih loterijah. Tako oni, ki prodaja srečke ogrske razredne loterije, kakor oni, ki si take srečke nabavi, da celo oni, ki jih samo obdrži, ako so se mu doposlale, je kriv dohodarstvene prikratbe. Ravno tako je kriv težkega dohodarstvenega prestopka, kdor razglašuje in priporoča take srečke potom tiska ali na kak drug način, javno ali pa objavlja izžrebne liste te loterije. — Ker poklicane oblasti vedno in vedno opažajo, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavitkov z napačnimi naslovi, se občinstvo svari pred nakupom takih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, da se srečke zaplenijo in morebitni dobitki za-

padejo v korist države, poleg tega pa mnoga zamudna pota in občutljive denarne kazni. — Zatorej ne naročajte srečk ogrske državne loterije, ako pa jih dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti. — C. kr. finančno ravnanje v Ljubljani, dne 6. marca 1913.

Novice iz Amerike. Smrtno se je ponesrečil v premogokopu Sootfield Utah v Ameriki Franc Zorc iz Zagoric pri Št. Vidu na Dolenjskem, star šele 29 let. Zažgal je patrono, ki je prehitro eksplodirala. Bil je na mestu mrtev. — Umril je dne 17. februarja v Klarindi v Ameriki Franc Potočnik s Primskovega. V domovini je zapustil ženo in več nepreskrbljenih otrok. Bil je sedlar in rojen v Retečah.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči deželna Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Zahvala.

Dne 29. januarja t. l. uničil je požar moje poslopije, ki je bilo zavarovano pri „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani. Škoda se je cenila 2. februarja in dva dni pozneje izplačala se mi je popolna zavarovana svota brez vsacega odbitka. V sled kulantnega postopanja in takojnjega izplačila odškodnine, štejem si v dolžnost to edino domačo, slovensko zavarovalnico vsakemu najtopleje priporočati.

Predjama, dne 2. marca 1913.

Lovrenc Furlan l. r.

Zahvala.

Podpisani se prav toplo zahvalim „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani, ker mi je kljub obrekovanju te zavarovalnice proti mojemu pričakovanju izplačala polno zavarovalno vsoto v znesku 800 K o priliki požara na Polici dne 14. svečana letos. Radi tega „Vzajemno zavarovalnico“ v Ljubljani vsem gospodarjem prav živo priporočam.

Na Polici, dne 22. februarja 1913.

Jožef Burger.

Gorenjske novice

g Črnuče. V nedeljo smo imeli tretji občni zbor hranilnice in posojilnice. Veseli smo bili poročila. Naša zadruga se pravilno razvija in lepo napreduje. Denarni promet v letu 1912 je znašal 178.215 K 5 h. Hranilnih vlog je 146.342 K 9 h, za 13.948 K 90 h več od prejšnjega leta, in to kljub balkanski vojski in denarni stiski. Izposojenega denarja ima 52.910 K na posestva in zanesljive poroke, kar je najbolj varno. Obrestna mera posojil: na poroštvo 5¹/₂%, na vknjižbo 5%. Hranilne vloge se obrestujejo po 4¹/₂%. Čistega dobička je imela hranilnica v letu 1912 518 K 37 h, vsega skupaj v treh letih 1594 K 76 h. Iz malega raste veliko, če ljudje skupaj drže, kakor na Črnučah. Črnuška fara se ponaša s svojo posojilnico, ki bo občini lahko še veliko dobrega storila. Zato bomo vedno hvaležni ostali onim pogumnim in razumnim možem, ki so jo v težkih razmerah požrtvovalno ustanovili. Čast jim! Zato smo jih pa tudi izvolili v občinski odbor, ker imajo smisel za blagor in napredek ljudstva. — Še nekaj veselega. Cerkveno petje se pod novim organistom kaj lepo razvija. Ljudje se že naprej veselijo nedelje. Pevcev 7, pevk 11, skupaj 18. Še dva možka bi radi, da jih bo 20. Kaj ne, častno za faro, ki šteje 800 duš. Po Veliki noči začnemo s petjem v društvu. To bo veselo! Tudi ljudstvo v cerkvi vedno bolj poje pri križevem potu. Tako je prav! Hvala vam!

g Šmartno ob Savi. V torek zato ni bilo maše pri nas, ker je Tinček, ki je prišel po gospoda, rekel, da so sosesčani rekli, da če gospoda župnika ne bo, sploh maše treba ni. Gosp. kaplana, ki je bil pripravljen, da gre maševat v Šmartno, Tinček ni hotel peljati. Kdo je torej kriv, da ni bilo maše? — Na morebitne dopise v »Danu« in »Narodu« se nam ne zdi vredno odgovorjati.

g Na Ježici bo na cvetno nedeljo priredil telovadni odsek Orel jako zanimivo tridejansko igro »Sveti Andrej«. Igralci te igre so jako dobro izvežbani za nastop po vodstvu č. g. patra Ernesta. Dne 16. marca popoldne ob pol štirih v društveni dom! — Dalje naznanjamo, da smo dobili v našo organizacijo novega člana, g. nadučitelja Perka. Vsi Orli mu želimo, da bi mogel mnogo let med nami sodelovati. Častitamo tudi našemu članu in odborniku g. Vinko Ahlinu, kot novemu našemu županu. Bog ga živi mnogo let med nami!

g Dob. Tragična smrt. Kakor je »Domoljub« že zadnjič poročal, je dne 2. marca gorelo pri Hrastarju v Čemšeniku. Umirajočega očeta Janeza Starin je prinesel njegov sin iz goreče hiše na prosto. Prenesli so ga v hišo Luke Marinček, kjer je še tisti dan umrl. Upamo, da blagi mož in zvest naročnik »Domoljuba« uživa v večnosti lepši mir, kakor ga je imel tu ob smrtni uri. — Vojaški nabor za tukajšnje občine je bil pretečeni teden v Lukovici. Vzeli so iz občine Podrečje pet, iz Krtine štiri in iz Brezovice tri fante. Dob-

ska občina pa letos ni dala nobenega vojaka. Kakor se poroča, so zato sosedi Ihanzi zabavljali čez Dobljane, kar je dalo povod boju. V boju je eden ihanskih fantov obležal smrtnonevarno ranjen. Glavno besedo pri vsem boju je seveda imel kralj alkohol. — Ciganska nadloga se že nekaj dni potika krog Doba. Pravijo, da jim je za napredek Doba vneti Kuhar dal na razpolago stanovanje za deset dni.

g Iz Zgor. Tuhinja. Konec februarja nas je zapustila splošno priljubljena gđca. učiteljica Franica Grom ter šla na novo službo v Naklo. Pri nas je bila pet in pol leta ter ves čas pridno in vestno učila v šoli ter tam dosegla prav lepe uspehe. Pa tudi zunaj šole je vneto delovala med dekleti pri igrah in tamburanju. V vidni znač vsesplošnega spoštovanja smo ji zadnje nedeljo pred odhodom napravili v šoli malo odhodnico, pri kateri nam je bil najbolj všeč nagovor učenke, ki je gđca. učiteljici tudi izročila podpise učencev in učenek zgornjetuhinjske šole, in pa poslovilo Ivane Berlic v imenu deklet. Tamburašice so ji za slovo zaigrale več lepih pesmic. Bog Vas čuvaj, blaga gospodična, na novem mestu!

g Tržiške novice. Shod S. L. S. bo prihodnjo nedeljo ob 11. uri dopoldne v društvu sv. Jožefa. Vabljeni so gg. obrtniki, meščani in delavci. Na shodu se predstavi novoizvoljeni deželni poslanec dr. Vinko Gregorič, o obrtniških zadevah poroča svetnik trgovske in obrtne zbornice. — Zvečer bo ob pol osmih v istih prostorih zanimivo skioptično predavanje o sveti deželi. Ker je ravno sedaj postni čas, bo zanimivo ogledati si kraje, kjer je trpel naš Zveličar. Vstopnina navadna. — »Slovenski Narod« je priobčil kot zagovor na poraz pri zadnjih deželnozborskih volitvah grd napad na misijon, katerega se je naše dobro in verno ljudstvo s pravo verno udeleževalo. Misijonu podtika svoj poraz. Ne bomo odgovarjali na ta izbruh onemogućnosti in jeze, le to izjavljamo, da je bil misijon za Tržič določen že leta 1911, torej pred dvema letoma, v času, ko je še prejšnji poslanec dr. Vilfan živel. Ker pa nismo preroki in tudi ne vsevedni, zato se je vrsil misijon v tem času, ki so ga odločili č. gg. misijonarji, še predno je bila razpisana dopolnilna volitev. Da pa liberalcem misijoni niso po godu, je umevno, zato se jih tudi pridno ogibljejo. Tudi naše dobro ženstvo ni po godu liberalcem. V »Narodu« dopisnik nazivlja naše žene blazne, zato ker ne marajo liberalcev. Toda ta napad je le v čast našemu ženstvu. Ta grdi napad si bodo naše žene dobro zapomnile in o pravem času dale tudi pravi odgovor nanj.

g Bohinjska Bistrica. Predavanja gđcne. učiteljice Zemljanove o gospodinjstvu so se jako dobro obnesla. Obilno navzoče gospodinje in dekleta so bile zelo zadovoljne in hvaležne. Prosimo še kaj. — Umril je posestnik Martin Repinc iz Broda. Bil je več let ugleden občinski odbornik, podžupan, sodeloval je pri posojilnici, sirarni, kot vnet pristaš S. L. S. je stal pri vseh naših organizacijah v prvi vrsti. Zelo ga bomo pogrešali. Lep pogreb je pričal, kako je bil pri vseh priljubljen. Tovariši občinski odborniki so mu svetili.

Dolenjske novice

d Šmartno pri Litiji. Dne 23. februarja je bila javna seja občinskega odbora, pri kateri se je obravnaval račun za leto 1912. Račun izkazuje sledeče: dohodkov 5716 K 68 h, izdatkov 6009 K 74 h, torej primanjkljaj 293 K 6 h, kateri se bo pa izdatno zmanjšal, ko dobimo povrnjene izdatke za hrošče in kače. Večji izdatki so: za šolo v Šmartnem 1410 K 15 h, za šolo v Javorju 464 K, za ceste 545 K 74 h. Račun ubožnice izkazuje dohodkov 1502 K 11 h, izdatkov 1315 K 31 h, torej preostanka 186 K 80 h. K dohodkom so pripomogle sodnijske kazni, pred vsem za razžaljenje časti 233 K 87 h. Tudi občinska tehničarica se dobro obrestuje. — Nameščena je učiteljica g. Terezija Furlan namesto službeno premeščene g. Kristine Demšar, za katero prefaka nekdo v »Narodu« krokodilove so'ze in dolži razne naše može, da so oni krivi njene premestitve. Kako nespametna je ta trditve, je dokaz to, da so bili za premestitev vsi odločilni krogi od župana in tedanjega predsednika krajnega šolskega sveta g. Leopolda Hostnika do deželnega šolskega sveta, kateremu sta c. kr. okrajni šolski nadzornik in c. kr. okrajni šolski svet s predsednikom na čelu priporočala premestitev. Zakaj je vladalo povsod toliko soglasje, ve gospodična sama najboljša. Ni čuda, da so z njeno premestitvijo zadovoljni celo treznejši liberalci. — Pri zadnji seji kmetijske podružnice so se napravili končni sklepi podružnične drevesnice, za katero je deželni odbor dovolil za leto 200 K. Drevesnica se bo uredila pod vodstvom deželnega sadjarskega nadzornika. Podružnica šteje sedaj 166 članov. Ker pa je podružnični delokrog zelo velik, je želeli, da se ustanove polagoma samostojne podružnice, na Polšniku, Prežganju in Kresnicah. Redni občni zbor je imela živinorejska zadruga v nedeljo dne 9. t. m. Članov šteje sedaj zadruga 22. Posredovala je koncem lanskega leta enega bika, katerega ima posestnik Anton Zupančič na Gradišču. Sklenilo se je nabaviti še dva plemenjaka. V korist bo posameznikom in celi občini, če se sedanjim članom pridruži še večje število novih članov. Dobicek, ki ga ima član samo pri junčevini, je večji kakor pa obresti založenega deleža v znesku 20 K. — Število Mohorjanov bo ostalo na prejšnji višini, ali pa se bo še nekoliko dvignilo. — Marijin vrtec priredi pod učiteljskim nadzorstvom na praznik Matere božje 25. marca igri »Materino srce« in »Čista vest«.

d Sv. Gora. Na velikonočni ponedeljek, dne 24. marca, je na Sv. Gori pri Litiji običajni prvi pomladanski shod. Romarji, častilci Matere božje svetogorske, ste uljudno vabljeni, da obiščete v velikem številu svojo nebeško mater. Spovedovalo se bo že veliko nedeljo proti večeru in zgodaj v ponedeljek zjutraj. V dušnem in telesnem oziru je dobro preskrbljeno.

d Iz popotne torbe. Burja in mraz sta me za par tednov zadržala; kašljal sem za pečkom. Zato pa sem šel sedaj malo dali

— do Novega mesta. Posebnih novic tam nisem našel. »Dolenjske novice« vse sproti pobero. Bil sem pri usmiljenih bratih v Kandiji, kamor sem nesel črvih zob. Prostor na bolnišnica je natlačena bolnikov. Misil sem si, usmiljeni bratje morajo delati čudeže, da toliko bolnikov prežive brezplačno. Zato pa usmiljeni bratje zaslužijo, da se jih spomnimo z obilnim milodarom, kadar pridejo pobirat. — Nazaj grede proti kolodvoru sem imel posebno srečo. Na kolodvoru me je doletela čast, da sem spoznal »Pirčevega Fronca«, o katerem sem že toliko bral; pozornost mi je vzbudil, ker se je oziral na vse strani in »posluške« pobiral, kakor kak skrivni policaj. Zato sem vprašal nekoga po njem. Rekel mi je: »To je Pirčev Fronc, pravoslavne vere, glavni dopisnik Doma.« A tako, in šel sem proti Trebnjemu. Tam mi je prišlo na uho, da bo na Veliki Loki kmalu ugasnila velika liberalna zvezda »pri Žlajpahu«. Čudno, svetila je drugim, sama je pa zašla v temo. — V Mokronogu sem zvedel, da so imeli za Veliko noč kratek misijon sami mošje, ženske niso smele blizu. Udeležilo se ga je lepo število mož. Seveda trški liberalci so ostali doma za pečjo. Ti so dobri kristjani tudi brez velikonočne spovedi. — V Trzišču je umrl J. Pungercar. Bil je dober in spoštovan gospodar, zvest pristaš S. L. S. Farani so mu naredili sijajen pogreb. Mož ga je bil vreden. — V Št. Janžu je vse tiho in mirno, odkar so se liberalci zadosti izkričali nad župnikom zaradi Anžetovega fantka. Sedaj jih je sram. Nič niso opravili, četudi sta na pomoč prihitela dva tržiška liberalca, dva učena moža iz Gabrijelskih hribov. Zastonj so bruili jazik in pete. Ljudje, spametujte se, pa bo za vse prav!

d Iz Adlešič 7. marca. Gg. županom in občinskim svetovalcem sodnega okraja črnomaljskega, ki so me izvolili dne 6. t. m. v Črnomlju za uda c. kr. okrajnega šolskega sveta, izrekam s tem srčno zahvalo, in to tem bolj, ker me je ta izvolitev presenčila. Vesel sem te izvolitve toliko bolj, ker nisem storil za njo za svojo osebo nikdar in proti nikomur prav nič. Celo svojim župljanom, katerih je volilo osem, o tem nisem omenil prav nič, razen enemu, in to šele zvečer pred volitvijo, ko sem mu omenil, da sem slišal, da mislijo nekateri mene voliti. Čast, katero ste mi izkazali s to volitvijo, ne velja toliko meni, kot S. L. S., kateri ste izkazali s tem popolno zaupanje. Oddali ste za mene res lepo število glasov, 64 proti menda 14 liberalnim glasovom, med katerimi so pa tudi, kakor se sliši, nemški, t. j. kočevski glasovi. Bodimo složni in delajmo skupno s S. L. S. za blagor Bele Krajine, za katero delujem tudi jaz že 28. leto. — Ivan Šašelj, župnik.

d Št. Janž. Dne 8. marca so se v Radečah vršile volitve v cestni zastop. Izid je ta, da so liberalci pogoreli pri tej važni korporaciji. Liberalci so mislili, ni zlomka, da bi ne zmagali, ako pritisneta boštajnska in šentjanska trdnjava. Okazalo se je pa, da liberalci v vseh krajih mirenske doline ne morejo imeti nič več političnega upanja na boljše bodočnost. Najbolj liberalno pogumna je bila občina Boštajn, katera je brez izjeme volila liberalno. Njej je hotela slediti občina Št. Janž, katera je pa že ime-

la izjemo v občinskem svetovalcu iz Leskovca, kateri ne mara in ne bo stopil pod Vinkovo komando. Druge šentjanske volilce v radeški cestni zastop je pa vse vodil pod eno in isto zastavo Vinko. Opazovalcu se je čudno zdelo, zakaj Majcnov Anze danes tako počasi stopa in tako kavalirsko suče svojo sprehajalno palico v roki. Hudo mušneži so takoj pogruntali, da gre v šolo na konferenco. Drugim se je tudi čudno zdelo, zakaj že Majcnov Anze dva dni sam leta od vasi do vasi. Končno smo pa že zgodaj v soboto popoldne zvedeli, da so šli šentjanski liberalci na čelu z vznesitim a bolj mirnim vojskovodjem pokazat se kot močna armada. Radečani so bili pa tako malo radovedni, kako izgleda ta šentjanska liberalna armada, da se niso prav nič zmenili zanjo, ampak kot armado brez vsake važnosti zapodili iz Radeč. Da so zopet parjeni in da jih nekaj časa ne bode na spregled, je jasno.

d Iz ribniške doline. Povest o obeh sestrinih možu. Dogodek, ki se je pripetil pred par tedni, zasluži, da se otmé pozabnosti in ohrani potomcem; po svoji originalnosti prekaša vse dosedanje proizvode ribniške fantazije. — Kot povsod, je tudi pri nas razsajala huda burja, pomešana s sneženim metejem. Mislil sem, da je razdraženi Eol izpustil vse štiri vetrove, o katerih mi je v mladosti pravil oče, da so zaprti v Veliki Gori blizu Marinovca. Toda bistra ribniška glava se s takimi razlogi še ni zadovoljila, iskala je in kmalu tudi našla še globlji vzrok tej nenavadni vremenski prikazni. Pobliskovo se je raznesla novica, da se je ob poti, ki vodi za Novo Štifo v Loški potok, nekdo obesil. Namišljenega nesrečnega so dobrosrčne ženiče pomilovale, bolj trdosrčni mošje pa so dostavljali hudomušne opazke, češ, naj bi bil vsaj tako dolgo počakal, da odide mraz. Vendar se je dobil tudi mož, ki je zažutil v svojem srcu sočutje s ponesrečenim. Zlata duša, kakor je bil naš Ludovik, sklene izkazati zadnjo čast mrtvecu. Ko se zdani, pove svoj naklep sosedovi Johani, ki je tudi poznala pravo krščansko ljubezen do bližnjega. Nemudoma se odpravila na lice nesrečnega mesta. Ludovik je tiho in zatopljen v misli stopal s koso na rami, Johana pa je krčevito vila v roki rožni venec. V njenem dobrem srcu je še vedno tlela iskrica upanja, da morebiti še ni prepozno. Po takem potu nista sicer še hodila ne Ludvik ne Johana, toda krščansko usmiljenje ne pozna nikakih ovir. Po četrturni hoji se jima nudi grozen prizor: bodičje jima zastira pot, grmovje jima ustavlja korak, rezki zvoki mrzle burje pa pojo pogrebno pesem nesrečnemu, ki je obesil trudapolno življenje na bukovo vejo. Ludvik je bil korenjak, ki ga ni imel enakega; zato ga tudi to pot pogum ni zapustil. Po lahko in oprežno se približala stari bukvi. Najrajši bi jo bil vprašal, ali je že kdaj sprejela pod okrilje svojih vej takega reveža. Toda trenotek je bil pretesen, čas drag: Še zjutraj, so pravili ljudje, ki so šli mimo, je dajal obešenec

znamenja življenja. Čemu torej z obnavljanjem tratiti dragoceni čas. Ludvik seže po kosi, pa kosa se mu danes zdi težka, roke se mu tresejo. Moj Bog, usmiljenje, po taki poti nikdar več! Kosa se približa vrvi, Ludvik zbere vso svojo moč, ustnice Johane še enkrat zašepčejo in na tleh leži obešeni — s l a m n a t i m o ž. — Tiho, skoraj nemo sta se vrnila domov Ludvik in Johana. Ludvik je večer za večerom v veseli družbi pripovedoval, kako je obešenca reševal, Johana pa je na skrivnem tožila Bogu zlobo sveta, ki so dovoljuje take šale celo v svetem postnem času.

d Semič. U. III. 65.13.26. V imenu Njegovga Veličanstva cesarja! C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. III., je o obtožbi Janka Ogulina in tovarišev kakor zasebnih obtožiteljev zoper Ivana Rakovca zavoljo prestopka po členu III., št. 1, zakona z dne 15. oktobra 1868, št. 142. d. z. v navzočnosti dr. Alojzija Kokalja kakor zastopnika zasebnih obtožiteljev, prostega obtoženca Ivana Rakovca po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja, da naj se obdolženec kaznuje in da naj se razsodba priobči v listih »Domoljub«, »Slovenskem Domu«, »Slovenskem Narodu« in »Slovincu«, razsodila tako: Iv. Rakovec, rojen v Ljubljani 12. julija 1870, tja pristojen, oženjen, odgovorni urednik »Domoljuba«, večkrat predkaznovan zaradi tiskovnih deliktov, je kriv, da je kot odgovorni urednik »Domoljuba« zanemaril ono dolžno pazljivost, vsled katere bi sprejem kaznjive vsebine članka, objavljenega v številki 31. »Domoljuba« na strani 843. z dne 9. dec. 1912 pod naslovom »d Semič« izostal, v katerem članku so se Janko Ogulin in tovariši lažnjivo dolžili pregreška po § 303. k. z., ne da bi bilo dolžne poseglo v § 209. k. z. postavljenih znakov, je s. tem zakrivil prestopok po členu III., št. 1. zakona z dne 15. oktobra 1868, št. 142. d. z. in se po štev. 5. istega zakona obzvoja v kazni 100 K globe, za slučaj neiztirljivosti pa na deset dni zavora, dalje se v smislu § 39. tisk. zakona odreja, da priobči na svoje stroške le-to razsodbo z razlogi vred v prvi številki »Domoljuba«, ki bo izšla po pravomočnosti te sodbe, in sicer na isiem mestu in z istimi črkami, in po § 389. k. p. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja. — Razlogi. V številki 51. »Domoljuba«, ki je izšla dne 19. decembra 1912, je bil objavljen naslednji članek: »Delo na progi je sedaj nekoliko pojenjalo. V predoru pa dobro napreduje, tako da bo konec marca že prevrtan. Na južno stran ga je že nad 600 m. — Sivovi izbruhli in izleti naših »coklarjev«, pardon Sokolov, so sedaj v javnosti nekoliko pojenjali. Le tu pa tam pade na katerega izmed naših fantov kaka psovka, ki pa se zanjo nikdo ne zmeni. Bolj tajno pa počenjajo še vse kaj hujšega. Tako so neki večer nosili zastavi podobno kunjjo, sli za njo ter se norčevali iz molitve. Zasmehovali so namreč procesijo. Grozno! Ako bo šlo tako naprej, bo kmalu vsa mladina podivjana. Zares krasen sad komaj eno leto obstoječih Sokolov. Starši, torej dobro pomislite, komu zaupate svoje sinove, ako

jih puščate v tako društvo!« Zasebni obtožitelj Janko Ogulin in tovariši so se čutili po tem članku žaljene in so vložili zoper obdolženca ovadbo zaradi pregreška zoper varnost časti. Obdolženec se je zagovarjal tudi s tem, da inkriminovenega članka sploh ni prečital, kar so potrdile priče Franc Ferderber, Oskar Schiller in Andrej Kalan, vsled česar je njegovo dejanje samo na sebi smatrati le kot prestopok zanemarjenja dolžne pazljivosti. Preiskati je še, če članek tvori kaznjivo dejanje. To so potrdile priče Anton Sever, Janez Hočevcar, Anton Hönigman, Josip Judinič, Anton Nampelj, Janko Ogulin, Jakob Stariha, Jožef Kapš, Anton Pečaver, Viktor Jakše, Jakob Hutar in Janez Golobčič, ki izključujejo, da bi semiški Sokoli — zasebni obtožitelji — kdaj zakrivili očitano jim dejanje. Iz teh izpovedb sledi, da so se z vsebino članka zasebni obtožitelji lažnjivo dolžili najmanj pregreška po paragrafu 303. k. z., ne da bi to dolžnje doseglo v § 209. k. z. postavljenih znakov. Krivdorek je torej utemeljen. Kazen je izmeriti po čl. III., št. 5. z globo od 40 do 400 K. Olajsilno je priznanje, obtežljivo je ponovna predkaznovanost radi tiskovnih deliktov. Predlogu zasebnih obtožiteljev, da naj se razsodba z razlogi priobči razun v »Domoljubu« še v treh drugih listih, se ni ugodilo, ker je bil inkriminirani članek tiskan samo v »Domoljubu«. Ostala določila sodbe se opirajo na tam omenjena mesta zakona. — Ljubljana, 1. marca 1913. — Grasselli m. p.

Notranjske novice

n Vrh nad Rovtami. Dolgo časa se že ni nič slišalo od nas. Danes se pa zopet oglašimo. Godi se nam bolj slabo že dve leti, kajti toča nas je obiskala 1911 in 1912. Ljudje so obupali in s strahom pričakujejo, kaj bo leto 1913 prineslo. Od leta 1908 imamo izobraževalno društvo. Knjižnica šteje 500 knjig. Udje pridno bero, zlasti pozimi. Lani smo imeli vse različne časopise, a letos smo jih opustili, ker nimamo denarja; »Domoljuba« pa prav pridno prebiramo, imamo že 42 izvodov. Naši nasprotniki so pa naročeni na »Slov. Dom«, a čim bolj ga bero, tembolj izginja pri njih olika. Nekateri izmed njih so že toliko postali prevzetni, da se več ne menijo ne za župnijo, ne za župno cerkev, ampak tišče le v sosedne Rovte. Pravijo tudi, da bodo pristopili v župnijo Rovte. Ustanovili smo tudi župnijsko knjižnico in ima že 300 raznih knjig. Lansko leto nam je Mohorjeva družba podarila 67 knjig. Ljudje radi prihajajo po knjige in jih bero z veseljem. Splošno se opaža, da tri leta sem raste v ljudeh veselje do branja in izobrazbe. Trudimo se tudi za mladino, domačo in tujo. Domače se v šoli vzgaja po krščanskih načelih, navaja se k pogostemu prejetanju svetih zakramentov in se je res pričelo leto krščansko življenje. Prejšnje fantovske

navade kot ponočevanje in pijančevanje je skoro popolnoma izginilo, le par surovežev imamo še, za te smo pa poskrbeli, da nimajo nobenega vpliva in veljave do drugih. Za tujo mladino pa nabiramo denar in ga damo v zavod angela varha v Šiški. Solo imamo zasilno, vendar podaja vse potrebno za naše vsakdanje življenje. Naš krajni šolski svet je v rokah odločno katoliških, mladih, izobraženih mož, ki bodo skrbeli, da bode šola napredovala. Za prejšnji šolski svet je skrbel za to, da so otroci vse učne potrebščine dobivali zastonj, novi bo pa še bolj poskrbel, da se mladini in učitelju gre na roke. Otroci redno obiskujejo šolo, le liberalci delajo izjemo. Te vrste ljudje hočejo imeti svoje otroke zabite, kot so sami. — Z življenjem v župniji smo lahko zadovoljni, nekaj pa je, s čimur je vsak Vrhovec nezadovoljen. Naša župnija je tako zapuščenca, ker ni na Vrh prav nobenega pravega pota, imamo le ozke strme stezice. In čudimo se vsi, da se za nas nihče ne zmeni. V obližju so lepe, široke ceste, a imajo to napako, da se vsaka neha na meji naše župnije. Kje vendar tiči vzrok, da se pri spetjavici cest nas tako ogibljejo in nas prav nič ne upoštevajo? Mi Vrhovci smo tudi potrebni vsaj ene zveze z našimi bližnjimi sosedi. Imamo veliko lesa, a nima nič pomena, ker ni nobene ceste in tako glede izvoza naših pridelkov drugam le nazadujemo, med tem ko v Rovtah in Zireh v tem oziru sila napredujejo.

n Planina pri Rakeku. Mnogo nevednežev izstopa iz naše mlekarne, v strahu, da ne propade in da bi udje ne izgubili svojega premoženja. Nekateri se boje vsled tega, ker je tudi v Planini nekaj nedolžnih žrtev liberalne »Glavne posojilnice«, nekateri nevedneži pa se dajo preslepiti umazanemu hujskanju planinskih liberalcev. Dosedaj še nimajo liberalci neomejene komande pri mlekarni, kakor jo imajo na primer pri gasilnem društvu! To je vzrok, da hočejo z lažmi pokopati mlekarne, namesto da bi složno delali na to, da se mlekarne kolikor mogoče okrepi, kar bi bilo v korist Planincem, in tudi liberalcem. Z lažmi hujskajo tudi proti tukajšnji posojilnici. Potrebno bi bilo, da bi posojilnica vsakega, ki laže in bega ljudi, prisilita, da dokaže svoje trditve pred sodnijo. Posojilnica je popolnoma varna, uprava zelo vestna in natančna, tako da je vsak strah popolnoma neupravičen. Gotovo se niso liberalci prepričali pri posojilnici, kakšno je njeno denarno stanje, ampak kar po nauku surovih njihovih listov blatijo vse, kar ni liberalno in kjer duhovnik brezplačno dela za ljudstvo. Pazili bomo na vsakega, kdor bi trosil kako laž o mlekarni ali posojilnici, da mu damo priliko dokazati svojo trditve pred sodnijo. Vemo, da liberalci ne prekličejo svojih laži, ampak od njih pričakujemo le golode gnojnice, ki jo bodo izlili na kakega našega pristaša. Koliko pa je njim verjeti, dokazuje med drugim tudi to, da

Bo ob priliki občinskih volitev poročali liberalne liste, da imajo izvoljenih 11 odbornikov, naši pa 7. Na dan volitve župana pa je dobil naš odbornik Benčan 12 glasov in bil izvoljen za župana. Laž ima kratke noge. Obe zadrugi torej, mlekarica in posojilnica, sta popolnoma varni in zelo nespametno ravna, kdor verjame liberalnim lažem ter izstopa iz mlekarne ali posojilnice.

iz Trnovoga. Gospodinjski tečaj je končal v popolno zadovoljnost. Seveda bi se ga še mnogo deklet rado udeležilo in se jih je veliko oglašilo. Pokazala se je potreba po takih tečajih in prihodnjo zimo se zopet napravijo za fante, kar bo ustreglo željam naših fantov. — »Sveta vojska« v Trnovem namerava prirediti stalno predavanje po naši dolini, združena bodo posebno v Trnovem z različnimi kupleti in šaljivimi nastopi, h katerim bode imel vsak prost dostop. Na ta način upa, da se bode začelo zanimanje za to važno stvar. Starši, varujte otroke pred pogubnim vplivom alkohola in nikotina. — Sadjarja bode mo dobili v Trnovo, tako namreč dela podružnica kmetijske družbe na to, da bi dobila izvežbanega sadjarja, kateri bi oskrboval družbeno drevesnico in pa obenem hodil tudi po naši dolini in ljudem kazal praktično, kako se drevje goji in zlahkati. — O regulaciji Reke se je nekaj pred časom govorilo, pa je vsa stvar, kakor kaže, zopet utihnila. Pri nas napravi povodenj malone vsako leto po večkrat prav občutno škodo. Gospodje poslanci, apeliramo na vas, da se v tej stvari kaj ukrene in nas reši s tem večnih sitnosti in nesreč.

in Črni vrh nad Idrijo. C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu namerava uvesti za kraje Gornje in Sp. Lome, Gornje in Spodnje Predgriče, Zadlog in Idrijski log, deželnega pismošo, po katerem bi se vpeljala v imenovanih krajih po trikrat na teden redna poštna zveza. Dostavljanje in prejetje bi trajalo razun nedelje vsak dan popoldne. Plača je proračunjena na mesečnih 32 K. Kdor bi hotel nastopiti službo, naj se takoj zgloši pri c. kr. poštnem uradu v Črnem vrhu, kjer dobi potrebna pojasnila.

in Na Gočah smo 22. februarja pokopali, kot je »Dom« že omenil, 71 let staro Marijo Ferjančič, vzor krščanske matere. Sv. Cerkev je dala dva sina duhovnika: Jožefa, misijonarja v Ameriki in Frančiška, namestnega ravnatelja v ljubljanskem semenišču, ki je tudi priznan slovenski skladatelj. Ena hči je umrla kot usmiljenka. Njen sin je tudi dr. Herman Ferjančič, okrajni sodnik v Ajdovščini, vrl krščanski mož. Sin Rihard — gospodar — je pa tukaj ustanovil na krščanski podlagi pevsko društvo »Nanos«, ki je že toliko dobrega storilo in še stori doma in po dolini. Vkljub velikanski burji je bil pogreb veličasten. Pokopal jo je preč. G. vipavski dekan v spremstvu domačega in podraškega gospoda župnika. Društvo »Nanos« ji je zapelo tri na-

grobnice, vse tri so skladbe njenega sina č. g. Frančiška in pri nagrobnici »Z Bogom«, ki se je pela na pokopališču, so tudi besede od njenega sina č. g. Jožefa. Počivaj v miru, vzorna mati!

Iz raznih krajev

Loke pri Mozirju. Dne 15. februarja je šel posestnik F. Verhovnik s par konji v Zaloko pod Sv. Križ po oglje. Nazaj grede se je voz zdrknul vsled ledene ceste in se zvrnil v 1½ metra pod cesto. Enemu konju se je veriga odtrgala, a mu ni bilo nič; drugi je pa obvisel za verigo in v par minutah poginil.

iz Trenčin-Toplic. V ogrskem gozdu blizu Trenčin - Toplic je okrog 30 mož, največ Bločanov in Št. Vidcev. Samo eden je Potočan. Komaj pričakujemo našega lista »Domoljuba«, ker nam toliko novic prinaša iz raznih krajev. Ob nedeljah imamo veselo zabavo z njim. Dne 9. februarja si je Andrej Rod, star 51 let, doma iz Metulj pri Blokah, podomače žganjar, zlomil nogo v kolenu. Sedaj se nahaja v bolnišnici v Trenčinu in je že toliko okreval, da utegne priti za velikonočne praznike domov.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

Dne 6. t. m. se je vršil v prostorih zavoda na Dunajski cesti občni zbor Vzajemne zavarovalnice pod predsedstvom gosp. Ivana Vencajza, odvetnika v Ljubljani, ki je predložil zboru računsko poročilo nadzorništvu in zapisnik o pregledu knjig in računov dveh revizorjev, ki sta našla knjige in račune v redu in odobrila bilanco.

Iz predsednikovega poročila posname mo, da je bilo preteklo leto glede požarov morda še bolj nesrečno nego leto 1911, vendar pa je Vzajemna zavarovalnica imenitno vršila svojo dolžnost. Zavod je plačal samo v letu 1912 K 357.611, skupaj od svoje ustanovitve v letu 1900 K 1.514.374; poleg tega je plačala Vzajemna zavarovalnica za poškodbe na cerkvenih zvonovih skupaj do sedaj K 39.971 za 126 cerkva, v letu 1912 pa v 10 slučajih K 4358.

Imetje, ki je zavarovano pri Vzajemni zavarovalnici, predstavlja vrednost kron 164.658.831 in se razdeli takole: nepremičnine K 106.315.025, premičnine 55.224.911 kron, cerkveni zvonovi pa K 3.118.995.

V letu 1911 je bilo izdanih 82.862 zavarovalnih polic, v preteklem letu pa 96.278, tako da znaša prirastek 13.416 zavarovalnih polic, kateremu odgovarja povisek na vplačanih zavarovalninah v letu 1912 za K 43.731. V letu 1911 so namreč znašale vplačane zavarovalnine K 409.509, v letu 1912 pa K 453.241.

Zavarovalnine in zakladi zavoda so narasli v minulem letu na K 673.356 ter znaša prirastek v tem letu K 57.101.

Ker tvori zavarovalništvo važen del v gospodarstvu vsakega naroda in moramo

posvečati posebno skrb tej panogi našega gospodarskega življenja, smo povzeli gorenje podatke in jih podali v našem listu z nekoliko večjo obsirnostjo, kakor bi bila le naša časnikarska dolžnost. Iz tega poročila izprevidimo, da naša Vzajemna zavarovalnica raste in se razvija v zavod, s katerim je treba računati ne samo v naši tesni domovini, ampak tudi izven nje. Da se naš domači, slovenski zavod tako krepko razvija, na to smo lahko ponosni, saj je to znamenje, da gremo kljub mnogim oviram na vseh straneh stalno naprej.

Svoji k svojim!

Stara resnica

leži v pregovoru: Nesreča redkokdaj sama pride. To pa pride vsled tega, ker so ljudje po prvi nesreči tako brezglavi, da v tej zmedenosti sami povzročijo nadaljne nesreče. Posebno rada se nesreča oglašča, če je človek bolan. Bolezen stane denar, dohodki se krčijo in gospodarstvo trpi po tem. Bolečine pa često tako izločijo jasno razumevanje, da ni niti več moči najti pravo poti, kako bi se bolečine olajšalo.

Potem je dobrodošel dober svet od strani drugih in tok dober svet naj bode podan našim bračcem v naslednjem.

Pri bolečinah, nevrologiji, pri protinski in revmatičnih bolečinah, pri glavo- in zobobolu, bolečinah v ušesih itd. se izvrstno obnese, kot se je že mnogokrat dalo dokazati, Feller-jev fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elza« ker lajša, hladi in zmanjša bolečine.

Zbok svojih oživljajočih lastnosti je nepogrešljiv tudi pri negi zob in ust. Istotako služi izborno pri slabosti oči, o čemur se izraža gospod Hustat Andrej, Kassaujalu z. p. Kassa, naslednje: »Nemogoče mi je izraziti, kako hvaležen sem vam za to, da mi je Vaš »Elzafluid« ozdravil oči. Vsi ljudje, ki so spoznali mojo hudo in dolgotrajno bolezen v očeh, me izprašujejo, s čim sem si ozdravil to bolezen in z veseljem poročam vsakomur, da sem ozdravel samo s pomočjo Vašega »Elzafluida«.

Tudi kdor je popolnoma zdrav, naj bi imel v hiši Feller-jev fluid z znamko »Elsafluid«, da je tako pripravljen za vsak slučaj. Vsaj stane 12 steklenic poštine prosto samo K 5.— in se jih lahko istotako, kakor zdravniško priporočene odvajajoče rhabarbara-kroglice z znamko »Elza-kroglice« in od kojih stane 6 škatljic 4 krone, naroči pri dvornem lekarnarju E. V. Feller-ju, Stubica, Elza trg št. 16 (Hrvatska).

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Slov. kat. izobraževalno društvo v Hrušici naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 16. t. m. III. redni občni zbor; obenem ima tudi telovadni odsek Orel svoj III. redni občni zbor v prostorih gosp. župana Fr. Korbarja. Zato vabimo vse člane in članice društva, kakor tudi vse člane Orla, redne kakor tudi podporne, iz Bizovika, iz Hrušice in Štepanje vasi. Začetek točno ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Postojna. Naša Marijina družba uprizaro na cvetno nedeljo popoldne ob pol 4. uri igrokaz »Fabiola in Neža« in »Marijin otrok sem!« Ker sta obe igri zares lepi in umetniške vrednosti, se nadejamo obilne udeležbe.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Z Viča. Ljudska hranilnica in posojilnica je dovršila račune za leto 1912. Občni zbor se je tudi že vršil. Račun nam izkazuje sledeče: Hranilnih vlog je bilo vplačanih v preteklem letu 59.939 K 41 vin., izplačanih pa 38.781 K 26 vin. Posojila se je dalo 20.130 K. Ves promet v prejemkih in izdatkih znaša 222.330 K 44 vin. Od čistega dobička

se je že nekaj razdelilo v dobrodelne namene, drugo pa prišlo k rezervnemu zakladu, ki znaša 1758 K 79 vin. Stanje hranilnih vlog znaša 118.871 K 12 vin., posojil pa 103.020 K 40 vin. Svote niso visoke. Vendar pa, če pomislimo, da je hranilnica nova in v neposredni bližini Ljubljane, zdijo se nam precej velike. To zavest pa imamo, da hranilnica ni tu za spekulacije, tudi ne za dobičkarijo, ampak za to, da se potrebnim pomaga brez velikih stroškov in potov. Dobiček pa naj ostane v domači fari. Obrestna mera hranilnih vlog znaša 4 1/2%, posojil pa 5 1/2%. Pričakujemo, da nam vložniki izkažejo isto zaupanje kakor dosedaj tudi v prihodnje, in želimo, da se domače hranilnice oklenejo farani v polnem številu.

Zažer pri Vrhuški. Igra, ki jo je uprizorilo naše kat. slov. izobraževalno društvo, namreč: »Marijina hči pred nebeskimi vrati«, se je neprimerno dobro obnesla. Občinstva se je vkljub nezgodnemu vremenu mnogo udeležilo. Zlasti s Stare Vrhniko, iz Ligojne in Horjulja. Pristrčna hvala vsem skupaj, posebna hvala pa č. g. I. Miklavčiču, župniku od Sv. treh kraljev, za tako lep nagovor. — Zanimanje za društvo je pri nas vedno večje. Casopisi se dobro beró. Fante še posebej opozarjamo, na se vpišejo v društvo, in potem na spomlad se vzdigne iz naše prijazne vasi mogočen »Orel« in gre sosednjim bratom naznanit v lepí uniformi, da ho odsej tudi v Žažerju imel svoje gnezdo. — Zahvalimo se tudi našemu rojaku g. T. Buhu, ki nam je naredil tako krasen oder in za tako nizko ceno ter ga vsem društvom prav topla priporočamo.

Iz Ribnice. Hranilnica in posojilnica je imela prometa v januarju t. l. 287.835 K 48 vin., novih hranilnih knjižic se je v januarju izdalo 45. — Kat. slov. izobraževalno društvo je priredilo v preteklem letu 8 gledaliških predstav, 5 predavanj, med temi 2 s skiptičnimi slikami. — Odsek »Orel« je tudi večkrat nastopil v kroju pri cerkvenih slavnostih, kakor pri procesiji o Veliki noči, o sv. Rešnjem Telesu, ob času sv. birme in pri skupnem sv. obhajilu. — Javna ljudska knjižnica kat. slov. izobraževalnega društva uspešno deluje, knjig se je prebralo v preteklem letu nad 1000, novih knjig se je kupilo 30, vseh knjig ima v knjižnici nad 1100. Knjižnica posluje vsako nedeljo po prvi in po deseti sv. naši. Iz tega kratkega poročila je razvidno, da rajbenčanje še najsmo ranku ta zadni.

Dobre knjige

Vojska na Balkanu, 13 zvezkov. »Vojska na Balkanu« je, v kolikor se tiče nje-nega prvega in najvažnejšega dela, vojnih dogodkov do premirja, zaključena. To delo se more pač imenovati dovršeno. Ne opisuje nam samo junških bojev Bulgarov, Srbov, Črnogorcev in Grkov proti Turkom, marveč uvaja čitatelja tudi v šege in navede posameznih narodov, v njihovo zgodovino in naobrazbo, nas seznanja z balkanskimi kraji in gospodarskimi razmerami in prinaša izborne slike ne samo o vojnih dogodkih, ampak tudi o ondodnih krajih, narodnem življenju in zemljepisnih posebnostih Balkana. — V zadnjih zvezkih pa nahajamo še zelo lepo izvedene velike slike o dogodkih na vojnem pozorišču, kakor lepših niso niti večji evropski ilustrovani listi priobčili. — Naši mladi ljudje pa se bodo o njej lahko navduševali za velike cilje in žrtve naših slovanskih bratov za svobodo svoje domovine. — Cena za tri-najst seštitkov brez dodatka znaša 5 K 30 h.

Zemljevid Balkanskega polotoka za ceno 40 h s slovanskimi krajevnimi imeni se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Salezijanski zavod na Rakovniku je pod naslovom »Dramatična zbirka« pričel izdajati poljudne igre za ljudske

odre. Prvi zvezek »Zloba in zvestoba« je ravno izšel in se dobiva v zavodu. Cena mu je 70 vinarjev. Kdor pa naroči 9 izvodov, dobi desetega brezplačno. Plača se lahko tudi s poštnimi znamkami.

Sadjerejci, pozor! V zadnji številki smo opozorili na to, da izhaja sedaj v Ljubljani slovenski sadjarski list; prvi, ki ga Slovenci sploh imamo. Vsak sadjerejec dobro ve, kako je ravno pri tej panogi kmetijstva treba človeku neprestanega izobraževanja in vodnika. Tak vodnik je »Slovenski sadjar«, ki obišče vsak mesec s polnim košem zanimivosti svoje prijatelje proti mali odškodnini 3 K na leto. Veliko »Sadjarjev« — okrog 2000 — že hodi po Slovenskem. Nekateri so ga povabili, drugim pa se je prišel sam predstaviti in se ponuditi v službo. Upamo, da ga sprejmejo v službo povsodi, koder se oglasi. Kdor bi ga pa še rad imel, naj sporoči svojo željo upravništvu »Slovenskega Sadjarja«. Dosedaj ste izišli dve številki. Tretjo, okoli 20. marca, pa prejmo samo oni sadjerejci, ki bodo »Sadjarja« res naročili.

Nemščina brez učitelja. Dva dela. »Katoliška Bukvarna« je izdala jako koristno in za naše razmere nujno potrebno delo »Nemščina brez učitelja«, ki na kratek, a zelo jasen in umljiv način uvaja Slovence v znanje nemškega jezika, ne da bi mu bilo treba tuje učitelja in mnogo časa. Na podlagi prvega dela se vsak hitro in zadostno priuči nemški izgovarjavi, slovnici in stavkov. — Knjižica je velikega pomena in velike praktične vrednosti in znaša njena cena 1 K 20 vin za vsak del posebej ali pa 2 K 80 vin. za oba dela skupaj vezana v celo platno.

To je že 21 let preizkušen kavin dodatek in nadomestek

Mnenje g. dr. M. Murmayr-ja v Slovenski Bistrici. Gosp. J. Serravallo, Trst.

Prav rad Vam potrjujem, da Vaše železnato kina-vino Serravallo je eno okrepčilnih zdravil, ki ga jaz rabim že 10 let. Srečna izbira vseh naših stvari in izboren okus zagotavljajo Vašemu izdelku trajen vspeh.

Slovenska Bistrica, 3. junija 1911. Dr. M. Murmayr.

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI ZNAMKE „OREBON“
793 so najboljši. Tovarna Mor. Semberk.

Kdor slabo prebavlja in ima neredno odajanje, nima veselja do jedi. Mi svetujemo vašim bralcem pri neredni prebavi, želodečnem nrču, gorečici, bljuvanju, zaprtju, pehanju in knakih boleznih poslužiti se Fellerjevih odvalnih rabarbara kroglic z znamko »Elza«, ki pospešijo tek in prebavo, čistijo kri in uredijo odvajanje. 6 škatlic za K 4 — pošilja lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16 Hrvatsko od koder se naroči tudi bolečine lajšajoči fluid z znamko »Elza fluid« 12 steklenic za K 5.—

Laxigen
idealno odvajalno
sredstvo v obliki sadežnih pastil, ki gotovo in milo učinke in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlja (20 kosov) K 1-30.
Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.
Brno, dne 5. marca: 59, 25, 34, 52, 57.
Gradec, dne 5. marca: 25, 2, 43, 15, 58.
Linc, dne 8. marca: 55, 8, 51, 61, 31.

Tržne cene
za 100 kg.
Ljubljana, 11. marca 1913.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina. meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	20	Živa vaga:		
Rž	21	70	Goveda pitana	82	—
Ajda	19	80	Teleta težka	100	—
ječmen	20	30	Teleta mala	94	—
Oves	20	30	Prašiči	132	—
Proso belo	23	10	Koštrani	100	—
Proso rumeno	18	60			
Koruzna stara	21	—	Kuretina in drugo:		
Koruzna nova	16	40	Maslo kuhano od		
Leča	27	40	K 200 — do	280	—
Grah	27	30	Maslo surovo od		
Laneno seme	40	—	K 200 — do	320	—
Gršiča	24	50	Slanina sveža (špeh)	157	—
Domača detelja	195	—	Slanina prekajena	167	—
Fižol Ribničar	28	50	Mst svinjska	170	—
Fižol Prepelčar	37	50	Loj	97	—
Fižol Mandolon	28	50	Jajca 100 komadov	6	—
Čebula	9	—	šanci	2	50
Krompir	6	20	Golobi	—	80
Zelje sveže	—	—	Ruca	4	—
Zelje kislo brez sode	9	60	Gos	7	—
Repna gorenjska	—	—			
Repna sveža	9	—	Kolonijalno hlago		
Repna kisla brez sode	9	—	na dobelo:		
Branje	30	20	Riz Rangon od		
Kumna	10	20	K 30 — do	45	—
Orehi	61	—	Kava Santos od		
Gobe suhe	—	—	K 270 — do	106	—
Suhe bruske	—	—	Študor od K 82 — do	82	85
Suhe češnje	—	—	Veljolej	40	—
Ježice	—	—			
Zelod	—	—			
Surekovi storzi	—	—			
Seno	6	20			
Slama	3	—			
Stelja	—	—			

Sirolin "Roche"

lajša in ozdravi boleznj v prsijh, kašelj, katar, influenco, astmo.

Originalni zavoj à K 4- v vseh lekarnah.

Smešnice.

Slab izgovor. Mlekar dekli, ki je mleko prinesla: »Kako pa je prišla riba v mleko?« — Dekla: »Jaz si ne morem drugače misliti, kakor da jo je krava požrla, ko smo jo napajali!«

Velika izguba. Strežaj: »Gospod baron, prosim, da bi me odslovili!« — Baron: »Zakaj pa?« — Strežaj: »Mladi gospod baron me že tri tedne ni oklofutal!« — Baron: »To je prav; sem mu prepovedal. Ali si znorel?« — Strežaj: »Znorel nisem, ampak stvar je ta: Vsakokrat mi je plačal 50 vinarjev — in sedaj se ta izguba preveč pozna v mojem mošnjičku!«

V menažeriji. Gledavec: »Kadar greste k igrom in levom v kletko, ali vas nič strah ne obide?« — Krotivec zverin: »Strah ne, ampak bo hie!«

Velike turške zmage bi se od nas prav gotovo nikdo ne razveselil, pač pa glavnega dobitka čistih 400000 frankov, ki bo izžreban pri žrebanju turških srečk dne 1. aprila t. l. Kdor si hoče naročiti to izborno srečko, naj stori po posredovanju »Slovenske Straže« glasom današnjega zadevnega oglasa.

IZJAVA.

Podpisani Franc Suhadole iz Dobrave obžalujem, da sem ob raznih prilikah o Petru Novaku iz Razor št. 6 žaljivo govoril. — Vse svoje žalitve napram njemu danes obžalujem in se mu zahvaljujem, da mi je te žalitve dobrohotno odpustil. Zavezujem se, da ne bom od danes naprej ničesar žaljivega več o njem govoril. 721

Ljubljana, dne 4. marca 1913.

Franc Suhadole.

PREKLIC.

Podpisana naznanjam s tem javno, da nisem plačnica za nobene dolgove, ki jih napravi moj mož Jožef Eržen.

Malo Černelo pri Zatičini, 2. marca 1913.

Marija Eržen.

Hiša 3 minute od Domžal ob glavni cesti z vrtom in veliko njivo ob kantonski cesti se radi boleznj za 5300 K pod jako ugodnimi pogoji proda. Poizve se pri lastnici: Jožefa Kovac, Ljubljana, Marijo Terozije ces a, Koltovej 25. 791

KARL NEUMANN, kleparski mojster, Jesenice na Gorenjskem, sprejme takoj kleparskega učenca. 796

Proda se lepo posestvo po nizki ceni takoj skupno ali na drobno, čez 30 oralov, redi se 8 glav živine, posebej se bo prodajalo na drobno 27. t. m. Več pove Jožef MOHOR, Tolsti vrh 3, p. Vače pri Litiji, Kranjsko. 797

Korenjevo seme

(merne) priznano najboljšo domačo vrsto ima napredaj Franc Oblak, sv. Gregor, posta Ortnik. Daje ga po 70 vin. liter. **pesa** rumena in rdeča po 60 v vin. liter; oboje pri odjemu 10 litrov poštine prosto; pri odjemu 20 litrov pa liter 10 v cenoje brez poštine; če se naroči 30 litrov pa liter 10 vin. cenoje in poštine prosto. Istotako ima napredaj najboljšo vrsto domačo ali črno deteljo ter nemško deteljo ali Incerno. Vsa semena zajamčeno kaljiva. Pošilja se proti povzetju ali če se doner naprej pošlje.

Kupuje pa v vsaki množini **čebelne voščine** in **vosok** po najvišji ceni; pošlje naj se ponudba z navdubo cene in množine. 792

Denar nosoja zasebnik rečnim ljudem po 5%. Odplačila na obr. 5 let Bata G. post. rest. Berlin 47.

Zasluzek

2-4 K na dan in stalno z lahkim in prisjubljenim pletenjem doma, s hitrim pletilnim strojem »Patenthebel« nedosežno praktičnim in trpežnim. Nauči se lahko in zastonj. Zajamčeno, da se delo povsod lahko oddaja. Pojasnila daje zastonj podjetje za povzdigo domačega pletenja **Karl Wolf, Dunaj VII., Mariahilferstrasse št. 82.** 2597

Avtomatična past!

Za podgane K 4-; za miši K 2 40, njamo bez mišev? stva do 50 kom. dov v eni noči. Ne gupate nobenega smrada in se zopet samo nastavijo. Past za sčurke edina te vrste, na katero se njamo na tisoče čurkov v eni noči, a K 2 40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju **Franco Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Alcisgasse 3/23.** Mnogo pohvalnih pismen. Pred manj vrednimi ponarjanji se svari. V e. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23116. 2592

Denarja ni

draginja je vodno večja, za sluzek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošilje za pojasnilo v pisnu znamko po 10 vinarjev in svoj natučan naslov na:

JOŠIP BATIČ

Ilirska Bistrica, Kranjsko.

Brez vprašanja

se obljete elegantno in poceni le tedaj ako naročite blago za moške in ženske obleke kakor tudi šlesko platneno blago namovit od 1. šleske tovarniške razpošiljalnice za blago **„SUDETIA“** Jägerndorf št. 42, Avstr. Šlez. Zahtevajte ceni 1. Ostanki po najnižjih cenah

Valilni aparat 45 K

vali boljše kot vsaka kokoš Na poskušajo zastonj. **G. MÜCKE, Pottendorf št. 149 pri Dunaju.** Stotine referenc in spričeval iz cele monarhije zastonj in franko- 182

Zaved za teba je Otrgovski vedi Frid. Mester, lastnik preko evrop. meja znanih bivše trgov. akad. Lipsko. Prospekti zastonj pri ravnateljstvu. 792

Agenti

na vseh krajih monarhije dobe visok zaslužek s prodajo izdelkov braven. izdelovalce lesenih zastiral in zalvalce Heinemann & Merkel, Brunev 68. Češko. Krásne novosti vezelih in tkanih zastiral. 739

Vzorci franko volnena in modnega perilnega blaga

CEFIROV

platna, damasta, oprem za neveste itd. pošilja

V. J. Havliček a bratr. 727 Poděbrady, Češko,

V vsaki družini, kjer se goji dobru godba, se morajo nahajati tudi **domače orglje (amerikanski harmonji).** Lep glas. Krásna oprema. Cena od 46 mark naprej. Ilustrirani ceniki zastonj.

Aloys Mayer kr. dvorni založnik, Fulda.

(Cena z notnim zvezkom obsegajočim 325 komandov le 35 mark, s katero zavose igrati na harmonji vsak takoj četveroglasno in brez znanja se kiric. 3904 19

Pri hišajih

vseh vrst, posebno pri mokrih in sahnih hišajih, kakor tudi pri priljubljenih nedosežen nadalje pri vseli ispuščajih, hachmorrhoidah celo pri najbolj zastaranih slučajih, kjer so odpravila vsa doslej uporabljena sredstva, lekarnarja **Stauder**

Euzema-balzam

gotovo pomaga Zdravi se z Euzemo brez motenja poklica. Zavarov. s patent. 141.365. Cena 5 kron. — Pristen le iz **Roth-ove lekarne Kaufbeuren D 35. bav. Allgäu.**

Številna zahvalna pisma ozdravljenih, posebno takih, ki so vporabili leta vsa mogoča mazila brezuspešno. 3411

Najboljše in najcenejše orožje vseh vrst, kakor Hammerless-puške, trocevke, paške Lankaster in Flobert, samokres, pištole itd. razpošilja

Jos. Buchwald razpošiljalnica, Nachod št. 59, poštni predal št. 65, Češko. Ilustr. ceniki zastonj in franko. Popravlja poceni. 071

500 K Vam plačam, ako Vasih kurjih očen, bradavic in trde kože tekom 3 dni bolečin ne odpravi moj uničevalce koronin **Ria-maxilo.** — Cena loncuha z jamstvenim pismom 1 krono. 337

Kemény (Kaschau) I.

Poštni predal 12/161 Ogrsko.

2 darili

prejme vsak, kdor naroči 5 kg zavoj

žitne kave

za 4 krome franko ali 5 kg zavoj

sladne kave

za K 4-50 franko

zastonj

pri tverdi prve kukušvska izdelovalnica žitne in sladne kave

Bartman in Ježek

Kuks ob Labi, Češko. Kdor naroči 6 zabojev, prejme 1 zavoj žitne ali slad. kave zastonj.

Nežika Perko, trgovina z mešanim blagom, .. gom v Ušnji gori ..

se priporočo vsem cenjenim odjemalcem višnjegorskega okraja v prav obilen obisk. Zagotavlja se dobra postrežba in nizke cene. Podpirajmo trgovino toliko bolj, ker je vdova vsled smrti moža podpore potrebna. **Velika zaloga dobrih semen.**

Naprodaj je hiša.

ima 3 sobe in klet. Zraven je majhen vrt in njiva za 2 mernika posevte. — Več pove **Peter Česer, Dob 96.** 801

Naznanjam, da sem se preselil s svojo 743 **odvetniško pisarno iz Postojne v Radovljico** kjer sem prevzel pisarno pok. g. dr. Vilfana (v hiši „Posojilnico“ v Radovljici). **Dr. Igo Janc**

Ržena sladna kava iz gorske rži

se pošilja po povzetju v zavojih po 5 kg franko za K 3 75 z dodatkom belih platnenih brisov, robcjev itd. iz tovarne

Fran Sax

Maslovedy pri Smifitz Češko.

Prosimo, poskusite! 210

Štiri tedne na poskušajo!

in na ogled razpošiljam svoja kolesa znamke „Behéna“ in jamčim 6 let za dobro napravo in material. Posamezni deli so poceni. — Zanesljiv osebam ugodno odplačevanje.

601 **Fr. Dušek,** tovarna koles, Opočno 2075 ob državni železnici, Češko. — Ilustrirani ceniki zastonj.

Razpošiljam orožje vsake vrste

za poskušajo za 10dnevni ogled. Puška enocevka Lankaster K 20-, dvocevka Lankaster K 20-, Hammerless-puška K 70-, Flobert K 8- samokres K 5-, pištole od 2 K naprej. Ilustrirani ceniki zastonj. **F. DUSEK,** tovarna orožje, Opočno št. 2137, ob drž. želez., Če ko.

Oznanilo.

Naznanja se vsem vinorejcem, ki rabijo za letošnji novi nasad za amerik. vinograde, da ima **Matevž Stražek**, sadjevinorejec pri **Sv. Emi** p. Pristova (Stajersko na prodaj čez 40.000 kom. **Rip. Portalis**, in tudi Montikolo, korenčnih, lepih sadnikov. Ima tudi mnogo tisoč ključev za suho cepljenje. Kupcem prijazna ponudba. Cene po dogovoru. 735

Utenca za tesarsko obrt 16 ali pa več let starega, krepkega fanta, sprejme takoj **Martin Gorjanec**, tesarski mojster, **Postojna** (Notranjsko). 773

Mala hiša z vrtom

ozir. stavbeni prostor v bližini Ljubljane se kupi. Ponudbe na upravo lista pod števil. 783.

Stara pisma, p. semske znamke

kakor tudi zbirke znamk, kupuje po dobrih cenah **Emil Fischer, Trst**, poštni predal št. 481. 779

V Ameriko in Kanado zložna, cena in varna

vožnja s CUNARD LINE

Bližnji odhod iz domače luke:

Trsta: Panonia 18./3. Saxonia 30./3. Caronia 4. 4. 1913.

Iz Liverpoola: Carmanija 15./3. 26./4. 24./5. Maureriana 22./3. 12./4. 10./5. 31./5. 21./6. Frankonia 29./3. Campania 5./4. 3./5. 7./6. 28./6. Caronia 19./4. 17./5. 14./6. 1913.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlesak**, Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Cena vožnji: Trst—New-York III. razred K 140.— otroci pod 12 let K 70; povsod se 20 K več za amerikanski osebni davek. 30887

Samo enkrat v življenju!

50.000 spalnih odelj po K 195

Ki so hle delodolce za Balkan, a se zaradi vojne niso odposlale. Iste so iz prave brnsko-bimale in volne, zato zelo gorke in za zimski čas neobhodno potrebne. — Odelje so dolgo 200 cm in 130 cm široke ter črtno barvana s krasnimi bordirami in so hodo samo kratke čas prodajale za polovično tovarniško ceno po 1 K 95 vln. komad. To zimsko odelje so vreline dvakrat tega cenarja in se hodo prodajale po celih evropskih nizkih cenah samo toliko časa, dokler bo kaj te zaloga. 51

1 komad zimsko odelje stane samo K 195
2 komadi zimsko odelje stane samo K 370
3 komadov zimskih odelj stane samo K 11—
M. Swohoda, Dunaj III/2, Hiesgasse 13-404

Tovarna številnik v H. Klosous, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprelošljivi železni, emajlirani, potlesnasti številniki kakor tudi iz celanosti za gospodi. Istov. hotele, restavracije in Nacrti za kuhinje na paro, plinove številnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobro se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte Izvirne Klosous - številnike iz vrste slabše izdelke. 3973 Ceniki za toj

Odkar zajirkujem in južnam

Sladni čaj

nemaram za noben drugi zajutek in se počutim zdravega, močnega in prihranim pri mleku in sladkorju v gospodinjstvu polovico denarju.

Take pohvale dohajajo vsak dan pri zepetnih naročilih dr. pl. Trnkóczy-jevega **Sladnega čaja** znamka **Sladin** pri izdelovalcu, lekarnarju dr. pl. Trnkóczy, Ljubljana, zraven rotovna, Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitkov K 4.—4. poštni zavitek 5 kg po 15 zavitkov K 10.—francio. Zavitek 1/4 kg po 10 vln. tudi pri trgovcih. Glavne zasoje na Dunaju v lekarnah **Trnkóczy: Schönbrunnerstraße 109, Redekyplatz 4, Josefstädterstraße 25, v Gradcu: Sackstraße 4.**

IVAN ZAJC, izdelovatelj raznih vozov in posestnik na Viru št. 14 ob drž. cesti p. Dob, železna črna postaja Domžale.

Več let dobro obstoječa tvrdka. Priporočam cenjnim naročnikom različne vozove, kolesolce, kočije itd., katere imam že popolnoma iztovornjene v zalogi. V prvi se naj-

boljše kakovosti iz dobrega suhega lesa in jako trpežno kovani. Tudi izdelujem po naročilu natanko in zanesljivo ter so za delo jamci. Jemljejo se tudi stari vozovi v popravila in v menjavo. Kovane in druge zanesljive opozarjam, da razpošiljam različno izdelano lesnino; posebno praktično se izdelujejo vozna kolosa, ker se delajo s strojem. Priporočila in pohvalna pisma so na razpolago. 111

Pravi „Findlay-jev Eldorado“.

2600 K za en funt je dobil znameniti angleški poljedelci Findlay za neovodno krompirjevo novost „Eldorado“, ki je gotovo najizdatnejši užiten krompirski sadnjak časa. Ovalno ploščat gomolj ima plitvo ležajočo osesca, belo hrupavo kožico in belo drobno zrnatno meso. — Skuhan je ta krompir močnat in ima očrni poldoben okus Findlay-jev Eldorado ljubuje vsem boleznim in prinese vse vremenske uspehe. G. Peter St.-l. v Winch. nam je pisal: „Ne morem se vam zadostno zahvaliti za, v preteklem letu poslani, Eldorado-pisani.“

do. Dosegel sem 85 kvadratni pridelok. Gosp. kmotovalec W. T. v Friedr. nam je pisal dne 28. okt. 1912: „V tem letu sem pridelal z vašim „Eldorado“ 10krat več kot v staro vrsto krompirja na isti zemlji. Pošljite mi torej spet 500 kg. Ni vsak od nas poudeni „Eldorado“ iste vrednosti. Napravite primerjalno poizkušnjo. Mi ponudimo iz angleškega izvora na popolnoma zdravih tleh pridelok „Findlay-jev Eldorado“ v ploščatih vršcih: 10 stotov K 95.—, 1 stot K 10 50, 1/2 stota K 6.—, 1/3 stota K 3 50, 1 poštni zavoj K 2 50.— Novi rumeni „jujalev krompir“, najugodnejša vrsta pristen in zdrav za zamlje. Gomolj je že prvega 1. junija suh in zelo okusen. — Gosp. F. N. v Brunnviču nam piše dne 18. avgusta 1912: „da je našel pri naši jujalevi vrsti 50 dozorelih gomoljev pod enim gronom. 1 stot (50 kg) K 12.—, 1/2 stota K 7.—, 1/3 stota K 4 50, poštni zav. K 3.—.“ (Nasadilo se je 1912: 85 jutov polja.)

Za krompir polovična vozna. — Ceniki za stonj in franko. **Gebrüder Ziegler, izvoz, Erfurt 222, Dobavitelj Nj. Veličanstva nemškega cesarja.**

Pozor pred ženitvijo!

pri nakupu oprave. Moja tkačnica pošilja naravnost za zabeleženo polovico ceneje. **Krasno namizno perilo! Trajno trpežna platnina!**

Rumburskega platna ostanki 8—14 m dolgi, le najfin. vrste so najfin. perilo se nabirajo in prodajam zavoj za poskušnjo 30 m, 1 m. ter 58 vln., pri dovoljni. Iznatov preostale posam. kose tudi 3 kose od 1 vzorca

skoro zastoj brisače, težke, bele, čisto platneno vrste (pri odjemu 12 kom.) 1 kos 56 vln. — Jamast namizni prti in servietni, čisto platno, moderni vzorci, pri odjemu 3 namiznih prtov 1 kos le K 2 90, pri odjemu 12 servietov 1 kos le 56 vln. Rjube iz najboljšje preje. obejene 215/151 cm pri odjemu 6 kosov 1 kom. K 2 80. Novosti barvanta, flanele za srajce in bluze. Pošilja po povzetju. Za neprimeren denar nazaj. Vzorci na željo. Ostanki zelo ceno. 384

Thalnica za platno Rudolf Prochaska, Kraljevidgradec št. 3, Češko.

Prisilna razprodaja zaradi vojne!

Klobuk, obleka in črevlji

Vse skupaj samo kron 29.50. Tak priloznostni nakup samo enkrat v življenju!

Kompletna moška obleka! obstoječa iz sukajca, hlače in tolovnika, iz najboljšega, trpežnega kamgarna ali brnskega sukna ali iz priletnega šererskega lodna v poljubni velikosti, svetli ali temne barve, gladkega ali kariranega v lepih in modernih vzorcih

Moški klobuk „Kavalir“ melnik ali ted iz najboljših klobučevane s svilenim podlogo in trakom, zelo eleganten in moderen, črn, rujav ali siv.

Moški črevlji iz usnja! (na lastiko ali za hribolazce) iz najboljšega usnja, lepi, udobni, moder. fazon. **vse skupaj samo K 29.50.** 50.000 komadov teh garnitur, obstoječa iz kompl. obleke, klobuka in črevljev, je bilo namenjeno za izvoz na Balkan, a je moralo zaradi vojne izostati in se prodaja v kratkem času za polovično ceno **K 29.50** pri nas. Kot mera za moške obleke zadostuje obseg črez prsa, trebuh, dolžina rokava, hlače in korak. Mera za klobuk zadostuje obseg glave, za črevlje pa dolžina gost stopala. 450

Samorazprodaja po povzetju **M. SWOBODA, Dunaj III/2, Hiesgasse 13—404.**

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljino perje! 1 kg sivega, dobrega, rkušnega 2 K; najboljšega 2 K 50; prva polbeloga 2 K 80; druga polbeloga 2 K 10; bela puha 5 K; 1 kg izredno fino, snežno-belo, snubjenega 6 K 50; 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; bele puha 10 K; najfinije proni puha 12 K. — Fri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blega, 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, pulnatim posteljinim perjem 16 K; a polpuhom 20 K; a puhom 24 K; posteljnene perlice 16 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernica 200 cm dolga, 140 cm široka, K 15, 14 K 70, 17 K 8, 24 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla 150 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 50, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj. Cenik zastoj in franko. 2261

S. BENISCH, v Dešenici Štev. 71, Češko.